

URZĄD GMINY W GOŁUCHOWIE

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY GOŁUCHÓW**

Autorzy:

mgr inż. arch. Agata Marciniak

mgr inż. arch. Aldona Cieśla

mgr inż. Sonia Myszak

wrzesień 2020

aktualizacja 28.05.2021 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1) Podstawa prawna.....	4
2) Cel i zakres zmiany studium oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami.....	4
3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	5
2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.	6
1) Położenie geograficzne, obecne zagospodarowanie terenu i uwarunkowania planistyczne.....	6
2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne, warunki glebowe)	9
3) Charakterystyka stosunków wodnych	10
4) Powietrze atmosferyczne	14
5) Warunki akustyczne	16
6) Klimat lokalny	17
7) Szata roślinna i świat zwierzęcy	18
8) Przyrodnicze obszary chronione.....	20
9) Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione	21
3. Charakterystyka ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	22
1) Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym.....	22
2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	22
3) Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony	23
4) Projektowana zmiana użytkowania terenu.	25
5) Analiza ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	26
6) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium.....	28
4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	30
1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne	30
2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód	31
3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna.....	31
4) Krajobraz	32
5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione	33
6) Warunki życia i zdrowie ludzi	33
7) Jakość powietrza i klimat lokalny	33
8) Zabytki i dobra materialne.....	34
9) Ochrona przed hałasem.....	34
10) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania	34

11) Przewidywane skutki oddziaływania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na całokształt środowiska przyrodniczego	35
12) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	40
13) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	41
14) Alternatywne rozwiązania	41
15) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	41
5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.....	42
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.	43
7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.....	44

1. Wstęp.

W rozdziale zawarto informacje o podstawach prawnych, zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu, jego powiązaniach z innymi dokumentami oraz informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

1) Podstawa prawna

Podstawą opracowania omawianej w niniejszym dokumencie zmiany studium uchwała nr XLII/662/2017 Rady Gminy Gołuchów z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów.

Przedmiotową fragmentaryczną zmianę studium opracowano zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021, poz. 741 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 Nr 118, poz. 1233).

Prognoza jest niezbędnym elementem projektu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (w tym i ich zmian), opracowywana jest razem z projektem zmiany studium i poddawana wraz z nim procedurze planistycznej od momentu opiniowania.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

2) Cel i zakres zmiany studium oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami

Celem sporządzenia prognozy jest określenie i ocena oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów. Skutki realizacji projektu tej zmiany będą mogły zostać zweryfikowane dopiero po realizacji planów miejscowych obejmujących ten teren.

Na podstawie art. 53 i w związku z art. 57 i 58 ustawy¹ Wójt Gminy Gołuchów uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany studium z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu.

Prognoza obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

- rozpoznanie i analizę środowiska przyrodniczego (charakterystyka komponentów środowiska, stan sanitarny, stopień odporności, powiązania funkcjonalne, ochrona przyrody);
- potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego;
- prognozę zmian środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmiany kierunków zagospodarowania terenów;
- charakterystykę podstawowych ustaleń zmiany studium;
- propozycje rozwiązań minimalizujących skutki zmian i zagrożenia;
- prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze obecnego zainwestowania terenu;
- streszczenie.

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Projekt zmiany studium wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi województwa, w szczególności Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (2020)², który w swych założeniach kieruje się zasadą zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze realizację Polityki ekologicznej Państwa.

3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy stosowano przede wszystkim metodę, polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

Analizując projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w sporządzanej prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń zmiany studium na środowisko.

Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

² Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania

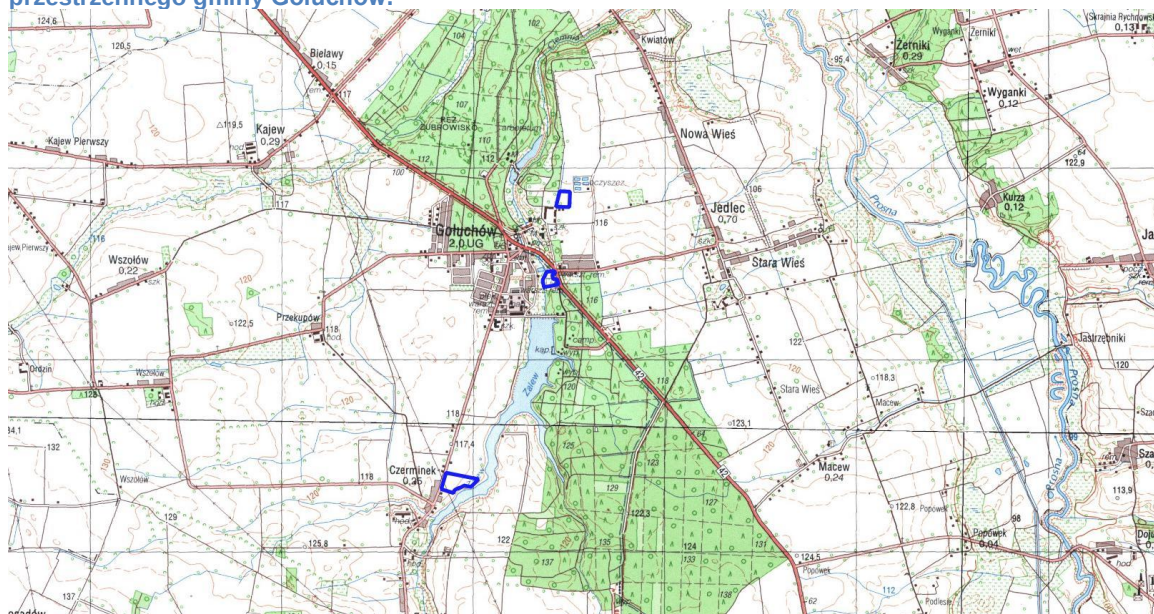
2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych zmianą studium oraz istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

1) Położenie geograficzne, obecne zagospodarowanie terenu i uwarunkowania planistyczne

Zmiana studium obejmuje w sumie 3 niewielkie obszary. Dwa z nich położone są w obrębie Gołuchów a jeden położony jest w obrębie geodezyjnym Czerminek. Łącznie obszary objęte zmianą studium obejmują powierzchnię 8,3 ha.

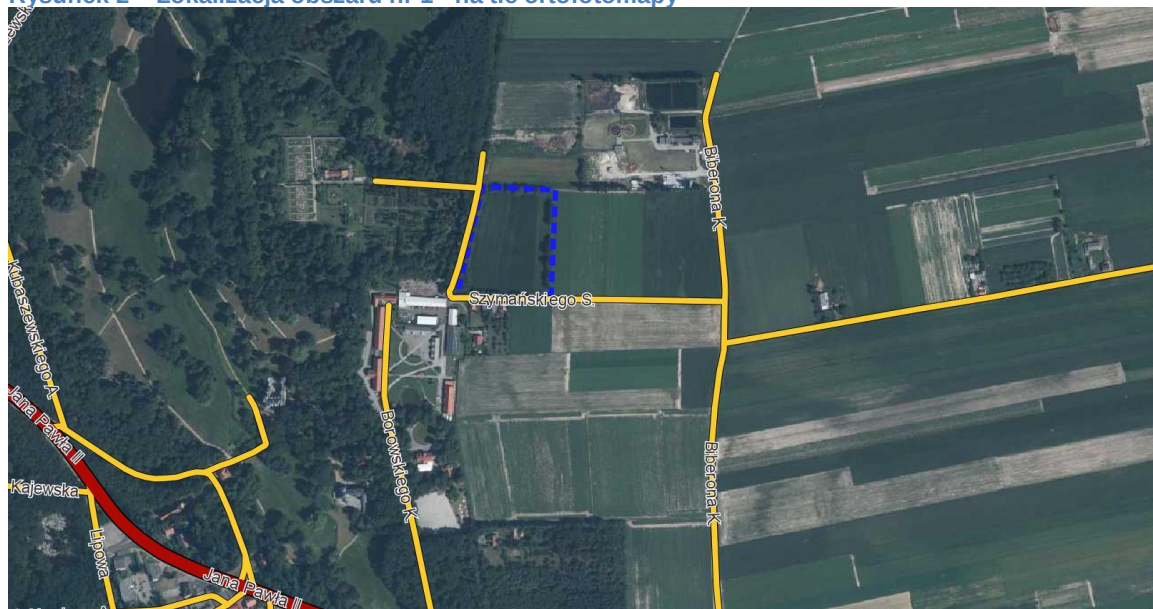
Rysunek 1 – Lokalizacja 3 obszarów zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów.

Źródło mapy topograficznej: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

Obszar nr 1 położony jest w Gołuchowie nieopodal muzeum w Zamku Książąt Czartoryskich w Gołuchowie przy ul. Borowskiego/Szymańskiego. Jest to działka o nr ewid. 2034/3, która stanowi w całości użytek rolny IVa. Teren ten jest użytkowany rolniczo.

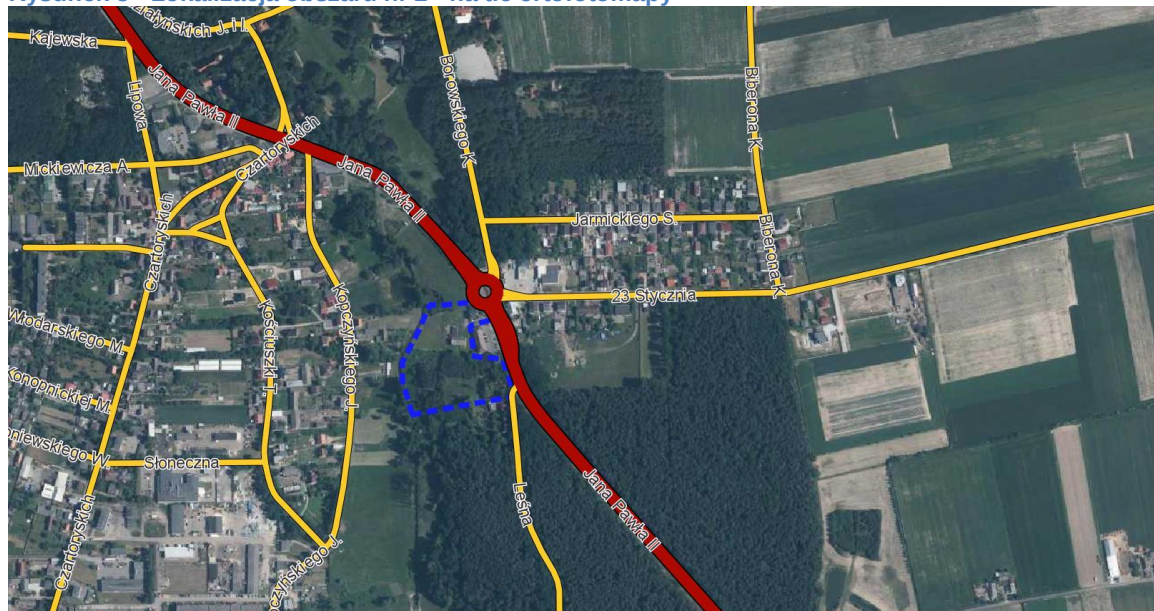
Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru nr 1 - na tle ortofotomapy

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl> oraz SIP Gołuchów

Obszar nr 2 – również położony jest w Gołuchowie, w centralnej części miejscowości przy drodze krajowej nr 12 (Jana Pawła II) w sąsiedztwie marketu Dino. W skład tego obszaru wchodzi działki nr 520/7, 520/5, 520/3, 521/2, 520/6 oraz części działek drogowych: 505/3 i 505/4. Użytki gruntowe to od strony drogi krajowej (od wschodu) to grunty rolne klasy IVb. Od zachodu użytki stanowią łąki klas VI. Teren ten jest częściowo zainwestowany budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi i budynkami niemieszkalnymi, towarzyszącymi. Pozostała część (zachodnia) to tereny zajmowane przez zieleń krzewiastą i łąkową na terenie opadającym do koryta rzecznej rzeki Ciemnej.

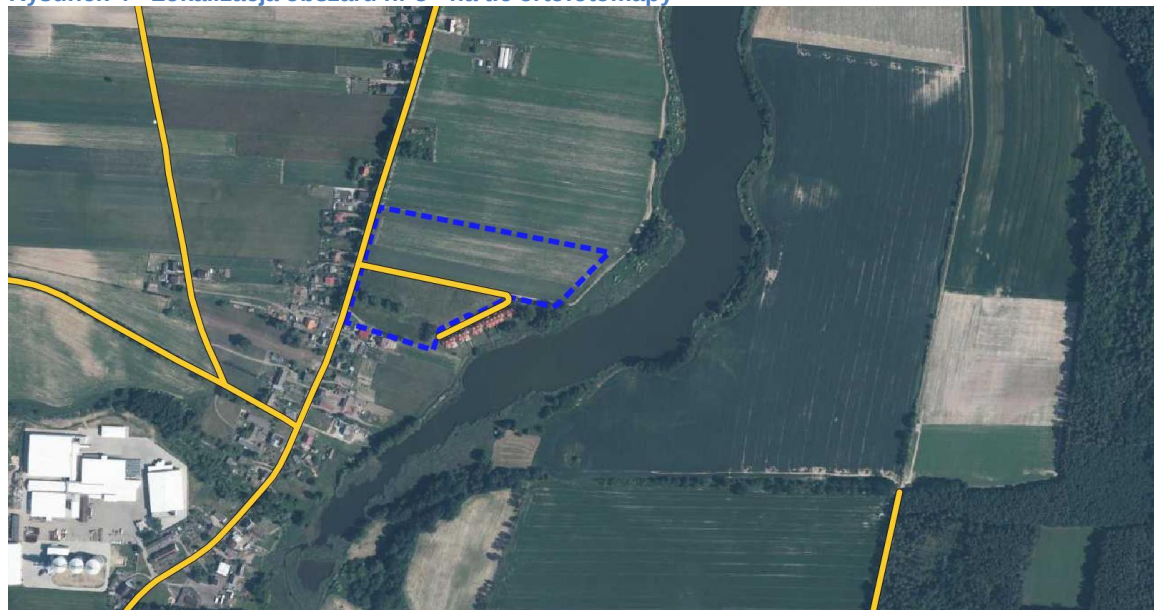
Rysunek 3 - Lokalizacja obszaru nr 2 - na tle ortofotomapy

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl> oraz SIP Gołuchów

Obszar nr 3 położony jest w Czerminiku. Zachodnia granica opracowania przylega do drogi powiatowej nr 4345P Gołuchów-Kucharki a wschodnia graniczy z pasem zieleni wzdłuż linii brzegowej Jeziora Gołuchowskiego.

Rysunek 4 - Lokalizacja obszaru nr 3 - na tle ortofotomapy

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl> oraz SIP Gołuchów

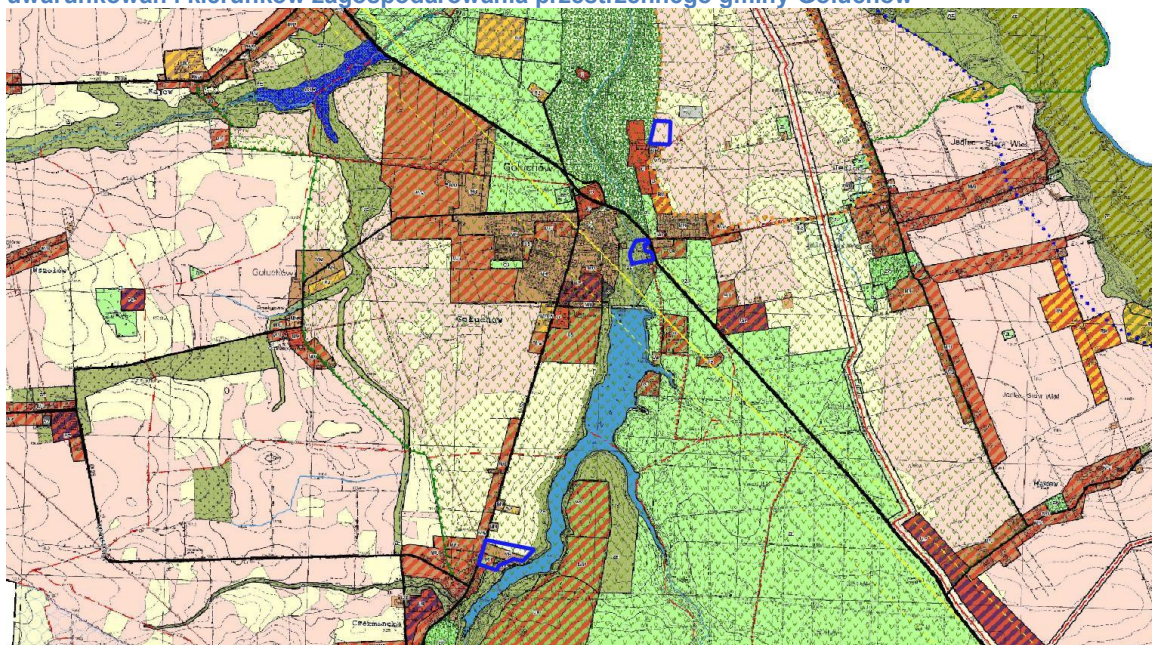
Teren stanowią działki o nr ewid. 167/3, 178/3, 178/18, 178/19, 178/20. Pod względem użytków gruntowych większość z nich to grunty rolne R-V. Wydzielone od

południa są użytki terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (Bz), a także drogi (dr). Obszar nie jest zainwestowany kubaturowo, obecnie użytkowany jest w sposób rolniczy. Sąsiaduje z zabudową mieszkaniową jednorodzinną Cerminka.

W obecnie obowiązującym dokumencie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów obszary objęte zmianą studium miały następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- 1) obszar nr 1 – tereny rolnicze,
- 2) obszar nr 2 – tereny korytarzy ekologicznych, zieleni nieurządzonej – ZE,
- 3) obszar nr 3 – częściowo tereny sportu i rekreacji US, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN, tereny rolnicze i tereny korytarzy ekologicznych, zieleni nieurządzonej – ZE.

Rysunek 5 – obszar opracowania zmiany studium na tle obowiązującego dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów

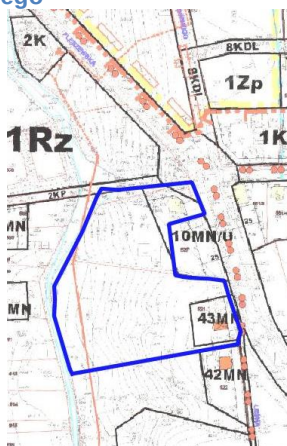
Źródło: Urząd Gminy w Gołuchowie - SIP

Na obszarze zmiany studium obowiązują plany zagospodarowania przestrzennego. W obszarze zmiany studium grunty w większości stanowią własność prywatną za wyjątkiem terenów stanowiących drogi publiczne.

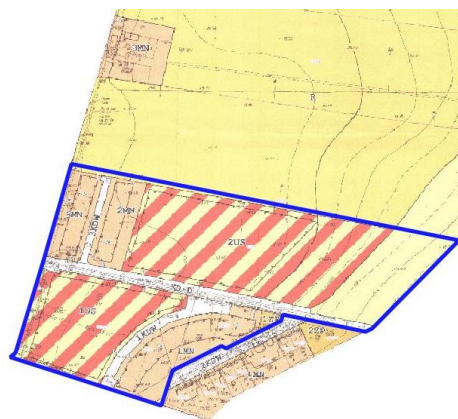
Rysunek 6 – obszary opracowania zmiany studium na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obszar nr 1

Obszar nr 2

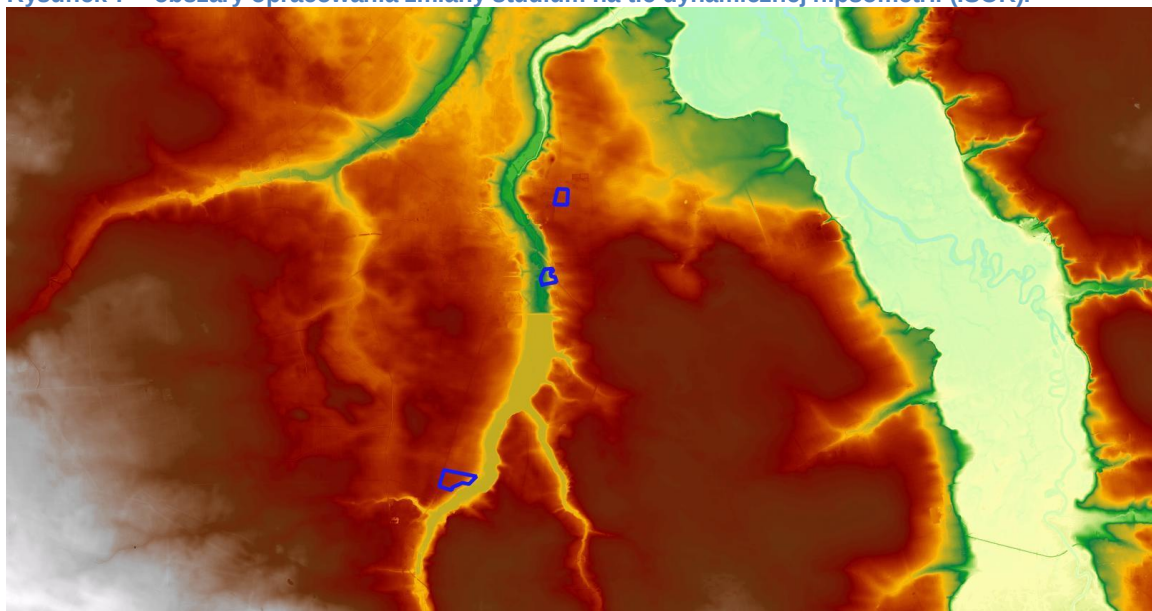
Obszar nr 3

Źródło: Urząd Gminy w Gołuchowie - SIP

2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne, warunki glebowe)

Obszar gminy Gołuchów leży wg regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego na obszarze mezoregionu Wysoczyzny Kaliskiej, wchodzącego w skład makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej i podprowincji Nizin Środkowopolskich. Obszary objęte zmianą studium leżą w sąsiedztwie obszaru dolinnego rzeki Ciemnej i rynny Jeziora Gołuchowskiego, co obrazuje poniższa mapa.

Rysunek 7 – obszary opracowania zmiany studium na tle dynamicznej hipsometrii (ISOK).

Źródło: dane WMS <http://mapy.geoportal.gov.pl> oraz SIP gminy Gołuchów

Najwyżej pod względem rzędnych terenu położony jest obszar nr 1 w Gołuchowie tj. 115,0 m n.p.m. Na obszarze nr 2 w Gołuchowie teren mocno opada w kierunku zachodnim w stronę koryta rzeki Ciemnej – spadek ten wynosi ok. 10 m (od ok. 115,0 m n.p.m. do 105,0 m n.p.m.). Natomiast w 3 obszarze położonym w Czerminie teren opada jedynie w części wschodniej przylegającej do rynny Jeziora Gołuchowskiego o ok. 5 m (rzędne od ok. 115,0 m do niemal 110,0 m n.p.m.).

Pod względem litogenetycznym, obszary charakteryzują się:

- obszar nr 1 (Gołuchów) – na całości obszaru zalegają piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandrowe) na glinach zwałowych pochodzące z osadów wodnolodowcowych (złodowacenie Warty). Wodoprzepuszczalność tego podłoża jest średnia.
- obszar nr 2 (Gołuchów) – na całości obszaru zalegają osady rzeczne – od strony zachodniej są to piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 6,0-15,0 m n.p. rzeki (stadiał górny) a od wschodniej strony typowo piaski rzeczne terasy rzecznej (holocen). Wodoprzepuszczalność jest tutaj bardzo dobra.
- obszar nr 3 (Czerminie) – w całości piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 3,0-5,0 m n.p. rzeki (złodowacenie bałtyckie) o bardzo dobrej wodoprzepuszczalności.

W granicy obszarów objętych zmianą studium nie występują złoża surowców naturalnych.³

³ Państwowy Instytut Geologiczny, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm> [dostęp: 24.04.2020]

3) Charakterystyka stosunków wodnych

Obszary zmiany studium, które mają znaczenie dla realizowanych kierunków przeanalizowano poniżej pod kątem zasięgów JCWP i JCWPd.

Wody powierzchniowe

Gmina Gołuchów położona w całości w zlewni rzeki Prosny w regionie wodnym Warty. Przez obszar gminy, oprócz rzeki Prosny, przepływają rzeki Trzemna (Ciemna), Giszka, Krępica, Kanał Bernerdyński, Ner oraz Dopływ spod Bielaw. Głównym zbiornikiem wodnym gminy jest jezioro Gołuchowskie, czyli zbiornik zaporowy na rzece Ciemnej, o powierzchni 51,5 ha.

W gminie Gołuchów występują tereny objęte strefami zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 10, 100 i 500 lat, jednak dotyczą one jedynie rzeki Prosny. Wszystkie obszary objęte zmianą Studium położone są poza strefami zagrożenia powodziowego.

Wszystkie obszary objęte projektem zmiany Studium położone są (zgodnie z podziałem dokonany na Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w oparciu o dyrektywę 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Trzemna (Ciemna) (RW600016184929).

Ciemna w kategorii wód zaliczana jest do potoków nizinnych lessowych lub gliniastych. Stanowi ona naturalną część wód (NAT). Nie jest użytkowana na potrzeby poboru wody do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, jednak jest użytkowana do celów rekreacyjnych czy kąpieliskowych. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ekologicznego.

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód powierzchniowych rzecznych, wiążącą się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Sama jest monitorowana, a ze względu na aktualny stan JCWP określony na poziomie złym, istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Termin osiągnięcia celów środowiskowych określono na rok 2027. W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu kontroluje stan czystości rzek, jednak dla rzeki Ciemnej nie są dostępne wyniki badań.

Teren nr 2 położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Ciemnej, natomiast teren nr 3 w niewielkiej odległości od jeziora Gołuchowskiego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu kontroluje stan czystości rzek. W latach 2014-2019 badania wykazały klasę 3 i umiarkowany stan ekologiczny oraz stan chemiczny poniżej dobrego i zły stan wód (2019 r.).

Wody podziemne

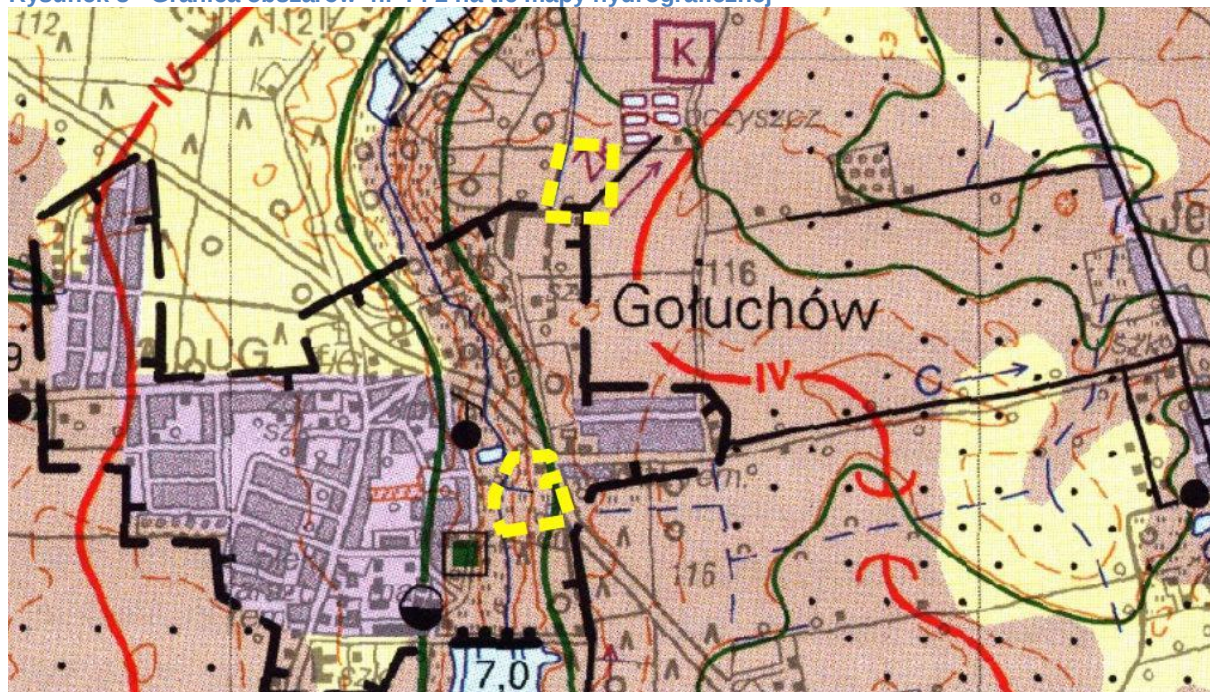
Tereny objęte zmianą Studium położone są w obrębie obszaru nr 81 jednolitych części wód podziemnych o kodzie europejskim - PLGW600081.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny, w roku 2018, zostały przeprowadzone badania jakości wód podziemnych. Dla JDWPd nr 81 badania te nie zostały przeprowadzone. W roku 2020 również nie zostały przeprowadzone badania jakości wód podziemnych dla JDWPd nr 81.

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry⁴ przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód podziemnych. Podczas oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wzięto pod uwagę praktycznie wszystkie elementy mające znaczenie dla oceny stanu wód podziemnych, zarówno ilościowego, jak i chemicznego. Cele środowiskowe ustalone dla JCWPd nr 81 to dobry stan ilościowy oraz dobry stan chemiczny. JCWPd nr 81 jest monitorowana, a według przeprowadzonych badań, jej stan ilościowy określono jako dobry, tak samo jak stan chemiczny, a co za tym idzie nie istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

JCWPd nr 81 znajduje się w wykazie wód przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

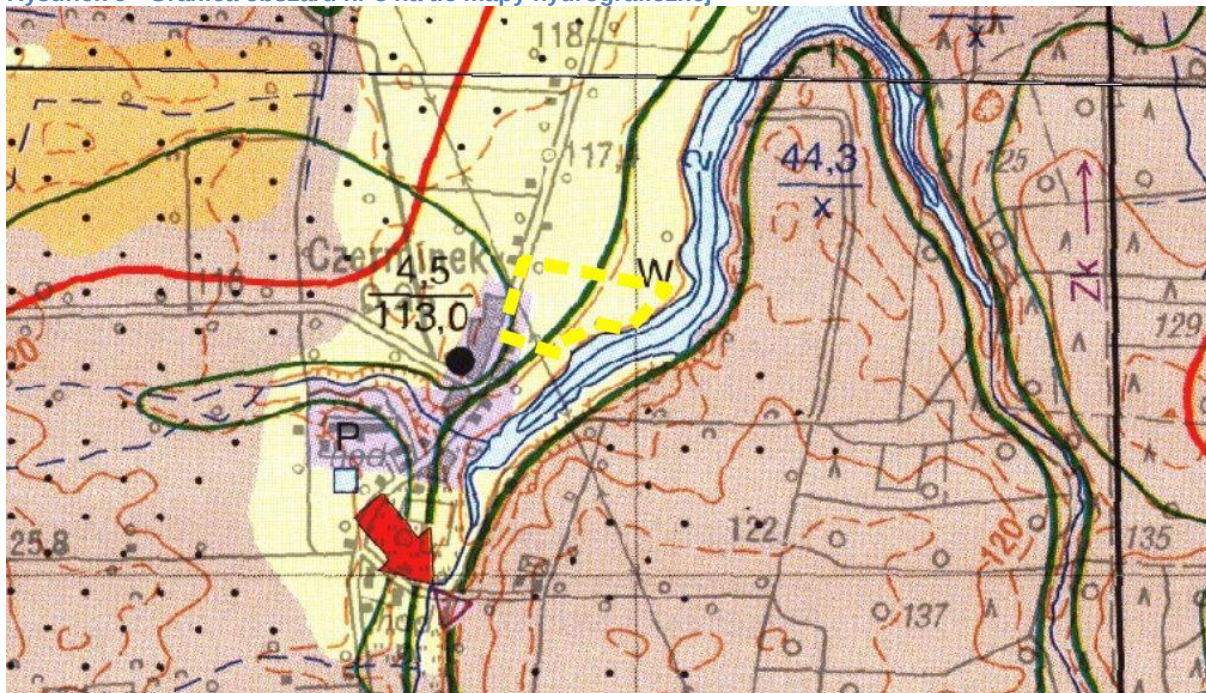
Rysunek 8 - Granica obszarów nr 1 i 2 na tle mapy hydrograficznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 24.04.2020 r.

⁴ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz., 1967), str. 182, 186, 410

Rysunek 9 - Granica obszaru nr 3 na tle mapy hydrograficznej

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 24.04.2020 r.

Na podstawie mapy hydrograficznej tereny nr 1 i 2 zakwalifikowane są w całości do 5 klasy przepuszczalności, oznaczającej przepuszczalność zróżnicowaną, o współczynniku filtracji od 10^{-3} do $0 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$, która obejmuje grunty antropogeniczne, a więc silnie przeobrażone przez człowieka, natomiast teren nr 3 zakwalifikowany został w całości do 2 klasy przepuszczalności, oznaczającej przepuszczalność średnią, o współczynniku filtracji od 10^{-3} do $10^{-5} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$, która obejmuje:

- grunty piaszczyste, takie jak: piaski gruboziarniste, średnioziarniste i drobnoziarniste oraz lessy,
- piaski luźne oraz piaski słabogliniaste wykształcone na piaskach luźnych i lessy zwykle zaliczane do tej klasy na podstawie map glebowych; piaski słabogliniaste zaliczane do tej klasy na podstawie badań terenowych,
- skały lite silnie uszczelinione, spękań i skrasowiałe,
- skały osadowe, np. wapienie, opoki, margle, piaskowce i zlepieńce,
- mady o podłożu piaszczystym,
- rędziny na wysoczyznach i zboczach, gdzie następuje ich wymywanie.

Większa część analizowanych obszarów położona jest w zasięgu hydroizobaty, określającej głębokość do zwierciadła wód podziemnych od powierzchni terenu na mniej niż 1 m, co oznacza bardzo wysokie zwierciadło wód podziemnych. Jedynie teren nr 1 położony jest w całości pomiędzy hydroizobatami określającej głębokość do zwierciadła wód podziemnych od powierzchni terenu na więcej niż 1 m ale mniej niż 2 m. Oznacza to zatem, że dla wszystkich analizowanych obszarów głębokość zwierciadła wód podziemnych nie przekracza 2 m, a w pobliżu rzeki Ciemnej i Jeziora Gołuchowskiego wynosi nawet mniej niż 1 m, przy czym w Cerminku zgodnie z hipsometrią teren opada gwałtowniej faktycznie bliżej granicy wschodniej aniżeli wynika to z mapy hydrologicznej.

Na przedmiotowych terenach nie występują ujęcia wód podziemnych ani strefa ochronna ujęcia wód podziemnych. Położone są one ponadto poza Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych.

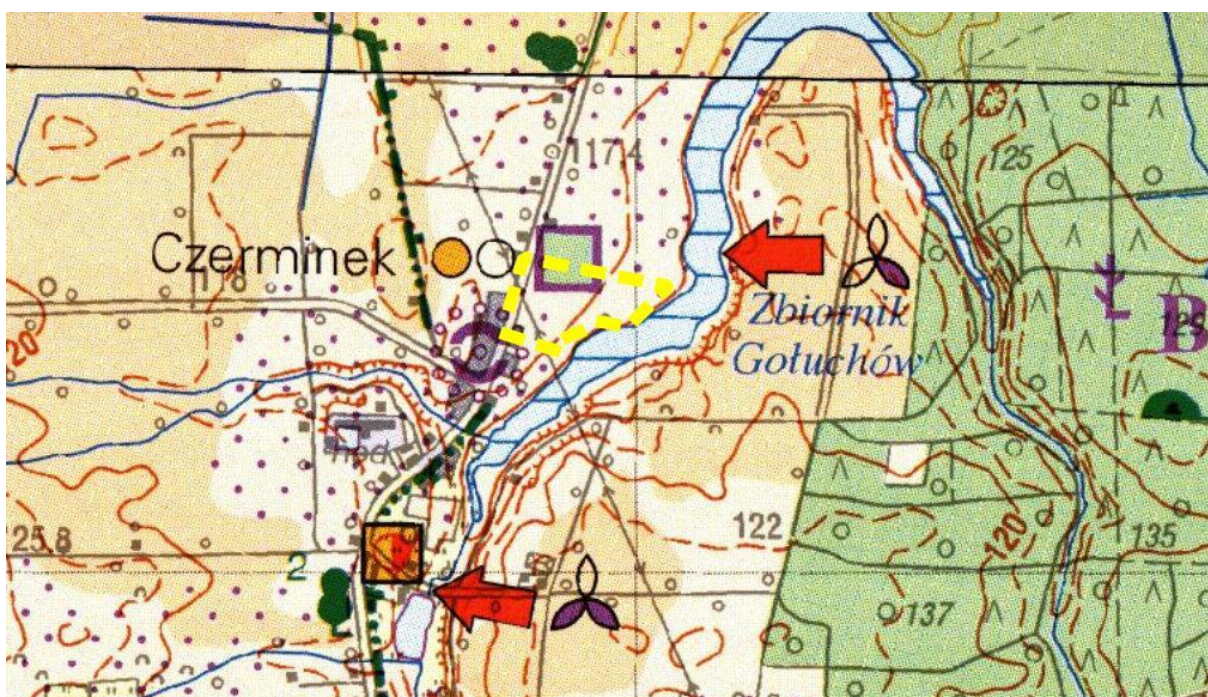
Zgodnie z mapą sozologiczną Polski, obszar nr 2 należy do gruntów podatnych na denudację naturogeniczną i uprawową, natomiast obszar nr 3 należy do gruntów narażonych na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych.

Rysunek 10 – Lokalizacja obszarów nr 1 i 2 na tle mapy sozologicznej Polski.

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 24.04.2020 r.

Rysunek 11 – Lokalizacja obszaru nr 3 na tle mapy sozologicznej Polski.

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>), dostęp: 24.04.2020 r.

O problemie presji rolniczej na tym terenie świadczy również zaliczenie JCWP Trzema (Ciemna) (RW600016184929) do wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć.⁵

⁵ Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze

4) Powietrze atmosferyczne

Głównymi zagrożeniami powodującymi zanieczyszczenia powietrza są m.in. wzrost stężeń CO₂, CH₄, N₂O i freonów, halonów w głównej warstwie atmosfery, co powoduje wzrost średniej temperatury, parowania i gwałtownych zmian zjawisk atmosferycznych oraz eutrofizacja, czyli wzrost stężenia azotu, natomiast źródłami zanieczyszczenia jest: spalanie paliw, z którego powstają m.in. szkodliwe pyły, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz dwutlenek węgla, a także procesy technologiczne – uwalniające do atmosfery związki fluoru, tlenek cynku, fenole, krezole, czy kwas octowy. Wszystkie te emisje odpowiedzialne są za zachodzące zmiany klimatyczne na ziemi. Z emisjami wiąże się w zasadzie każda działalność człowieka dzisiejszej cywilizacji – od zakładów przemysłowych, hodowli zwierząt, monokultury w hodowli roślin i rezygnacja z bioróżnorodności na rzecz nowych upraw, do użytkowania samochodów czy gospodarstw domowych.

W celu rozpoznania stopnia zanieczyszczenia powietrza prowadzone są kontrole stężeń substancji zanieczyszczających w formie pomiarów emisji oraz badań monitoringowych imisji. W wyniku wykonanej oceny przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wskazano trzy strefy w województwie wielkopolskim, dla których wymogiem są programy ochrony powietrza: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz i strefa wielkopolska, do której zakwalifikowana została również gmina Gołuchów.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020⁶, zaprezentował wyniki oceny jakości powietrza atmosferycznego pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin. Wynikiem tej oceny jest zaliczenie strefy wielkopolskiej do jednej z klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej (klasyfikacja wprowadzona na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej):

- do klasy A1 – jeżeli brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- do klasy C1 – jeżeli odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Roczna ocena jakości powietrza na rok 2020 w województwie wielkopolskim dla strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu oraz PM₁₀ zatem całą strefę zaklasyfikowano do klasy A.

Najwyższa wartość stężenia substancji w powietrzu dotyczy substancji pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Ocena jakości powietrza wykazała przekroczenie dopuszczalnych stężeń ww. substancji, klasyfikując tym samym strefę wielkopolską w klasie C dla benzo(a)pirenu, a C1 dla PM_{2,5}.

źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 28 lutego 2017 r. poz. 1638)

⁶ Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2020, dostępny w Internecie: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14065> [dostęp: 18-05-2021]

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia ludzi

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
1	Aglomeracja Poznańska	PL3001	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
2	miasto Kalisz	PL3002	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
3	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	C1 ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2020, str. 79

Ocena jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin nie wykazała przekroczeń w zanieczyszczeniu powietrza dwutlenkiem azotu, dwutlenkiem siarki i ozonem, a co za tym idzie strefa została zaliczona do klasy A. Przy czym dla poziomu celu długoterminowego w zakresie ozonu, strefa wielkopolska została zaliczona do klasy D2.

Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony roślin

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A

Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2020, str. 91

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza jest wyodrębnienie stref, wymagających podjęcia działań naprawczych, zmierzających do poprawy jakości powietrza (strefy klasy C). Fakt ten nakłada na zarząd województwa obowiązek przygotowania oraz uchwalenia programów ochrony powietrza (POP). Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”. Ponadto, w zakresie zaopatrzenia w ciepło obowiązuje również uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Największe zanieczyszczenie atmosfery, związane jest z rozproszonymi, małymi źródłami punktowymi – z różnych urządzeń technologicznych i wentylacyjnych, małych zakładów, lokalnych kotłowni komunalnych, palenisk domowych oraz niezorganizowanych - składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków, przeładunków i transportem materiałów sypkich lub substancji lotnych.

Omawiane obszary objęte zmianą studium za wyjątkiem obszaru nr 1 w Gołuchowie sąsiadują z terenami zaliczającymi się do skupisk źródeł niskiej emisji gazów i pyłów.⁷ Zastosowane systemy grzewcze planowanych inwestycji kubaturowych powinny być wyposażone w urządzenia charakteryzujące się minimalnymi wskaźnikami emisji, a przestarzałe technologie powinny ulec wymianie, tak by przynajmniej spełnić wymagania wynikające z przepisów odrębnych.^{8 9} Działania zmierzające do poprawy stanu rzeczy spadają na samorządy, które orędują tym zmianom stwarzając systemy zachęt i ulg finansowych wspomagających właścicieli gospodarstw domowych w tych przemianach.

⁷ na podstawie mapy sozologicznej Polski (rys. 10 i 11)

⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2019 r., poz. 1931);

⁹ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. z 2019 r., poz. 2549)

Dużą rolę z pewnością również odgrywają kampanie antysmogowe w gminach, placówkach oświatowych, mediach (w tym mediach społecznościowych), które przyczyniają się do poprawy świadomości wśród ludzi. Świadomość ta niewątpliwie wzrasta w społeczeństwie.

Niezależnie zaś od świadomości ludzi konieczne będą też zmiany na poziomie mechanizmów finansowych. Zastosowanie zasady, w myśl której to zanieczyszczający płaci, spowoduje zmianę cenników i konstrukcji wielu usług i tym samym wymusi zmiany w wymiarze ogólnościowym. Do osiągnięcia tego celu niestety wymagana jest jednomyślność rządzących poszczególnymi krajami. Poza tym problem smogu jest tylko wycinkiem większego problemu ocieplenia klimatu na Ziemi. Tu kluczową sprawą jest nie tyle walka z zanieczyszczeniem powietrza, ale ograniczenie i dalej zaprzestanie emisji CO₂ do atmosfery. Czyli wymiana pieców węglowych na gazowe co prawda pomocne w ograniczeniu smogu w sezonie grzewczym to jednak nie „załatwia” całego problemu, gdyż nadal jest to bazowanie na paliwach kopalnych.

5) Warunki akustyczne

Klimat akustyczny ocenia się poprzez sumaryczny poziom hałasu opracowywanego obszaru, złożony z hałasu komunikacyjnego – od dróg i szyn, hałasu przemysłowego oraz komunalnego.

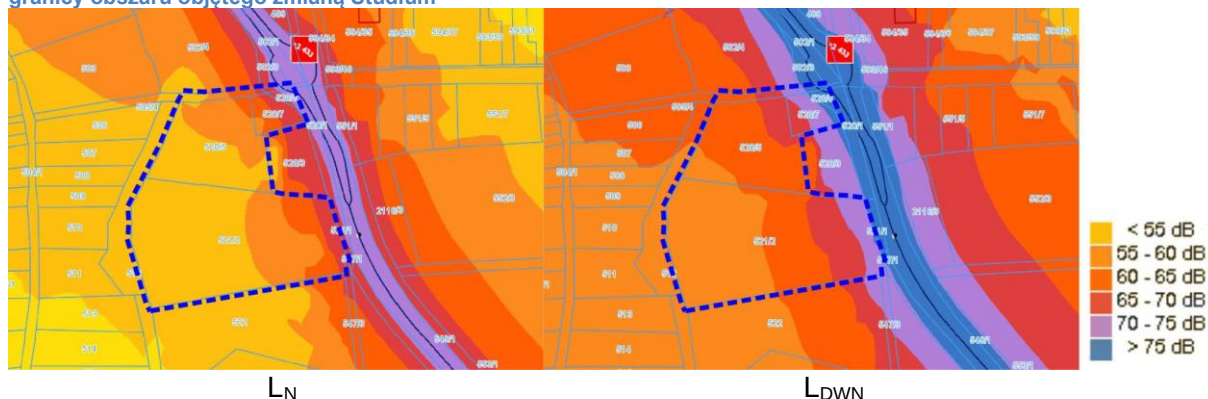
Na warunki akustyczne dotyczące obszaru opracowania największy wpływ ma transport samochodowy. Teren nr 1 położony jest przy drodze gminnej, teren nr 3 położony jest przy drodze powiatowej – obie drogi o umiarkowanym natężeniu ruchu, zatem problem hałasu komunikacyjnego nie będzie ich dotyczył.

Inaczej przedstawia się sytuacja dla terenu nr 2, wzdłuż którego wschodniej granicy przebiega droga krajowa nr 12, odcinek Kalisz-Pleszew o dużym natężeniu ruchu. Droga ta stanowi główne połączenie komunikacyjne Kalisza z Poznaniem, jest zatem bardzo intensywnie wykorzystywana zarówno przez ruch samochodów osobowych, jak i ciężarowych i mikrobusów. Zgodnie z wykonanym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad generalnym pomiarem ruchu dla dróg krajowych z 2015 r., średni dobowy ruch roczny na odcinku Kalisz-Pleszew wynosi 10120 pojazdów na dobę. Takie natężenie ruchu powoduje już uciążliwości akustyczne.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykonała mapę przekroczeń akustycznych dla dróg krajowych – m.in. dla drogi krajowej nr 12. Poniżej na rysunku nr 12 przedstawiono immisję hałasu komunikacyjnego odpowiednio z uwzględnieniem pory dnia (L_{DWN}) i pory nocy (L_N), które oznaczają:

- L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00),
- L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Rysunek 12 – Mapa immisji hałasu komunikacyjnego w ciągu drogi krajowej nr 12 na odcinku przylegającym do granicy obszaru objętego zmianą Studium¹⁰

Z powyższych rysunków wynika, że na terenie nr 2 mamy do czynienia z przekroczeniami dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku. Według danych GDDKiA, działki 520/7, 520/3 i 521/2 (wschodnia część działki) są zagrożone przekroczeniami norm o około 10dB zarówno w ciągu dnia jak i w porze nocnej. Oznacza to ograniczenia dla lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wymagającej spełnienia standardów akustycznych w środowisku.

6) Klimat lokalny

Klimat okolic Gołuchowa związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie z północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina położona jest na obszarze regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar słabnących wpływów oceanicznych i pomorskiego – o niewielkim, modyfikującym wpływie Bałtyku.

Obszar gminy Gołuchów wg klasyfikacji klimatycznej Köppena i Geigera, został zaliczony do klimatu o symbolu Dfb, który określa się jako klimat wilgotny kontynentalny z łagodnym latem.. Klimat w tym obszarze określa się jako łagodny, umiarkowanie ciepły. Według danych pochodzących z analiz z lat 1982-2012, Gołuchów charakteryzuje się znaczącymi opadami deszczu, nawet podczas najsuchszych miesięcy. Średnia temperatura w miejscowości Gołuchów wynosi 8,3 °C. Średnio roczne opady to 514 mm. Najmniej opadów występuje w miesiącu lutym (średni poziom 23 mm), a najwięcej w lipcu (średni poziom 72 mm). Pomiędzy najsuchszym a najbardziej mokrym miesiącem występuje zatem różnica 49 mm opadu. Pod względem temperatury, najwyższa średnia 18,4°C przypada na miesiąc lipiec. W ciągu roku najchłodniej jest w miesiącu styczniu, gdzie średnia temperatura utrzymuje się na poziomie -3,0°C. Temperatura waha się więc o 21,4°C.¹¹ Długość okresu wegetacyjnego zaś waha się pomiędzy 230-240 dni. Długość okresu bezprzymrozkowego wynosi 210-220 dni, a przy gruncie 190-200 dni.¹²

Dominującym kierunkiem wiatru jest w gminie wiatr zachodni i południowo-zachodni. Najsilniejsze wiatry wieją w styczniu – wówczas wiatr z prędkością powyżej 61 km/h wieje średnio 1,8 dnia, a średnio 28 km/h (8,5 dnia). Dominują wilgotne masy powietrza polarno-morskie, które pochodzi z północnej części Oceanu Atlantyckiego. Najwięcej dni słonecznych przypada na miesiąc sierpień (8,3 dni), a najwięcej dni zachmurzonych przypada na miesiąc grudzień (21 dni).¹³

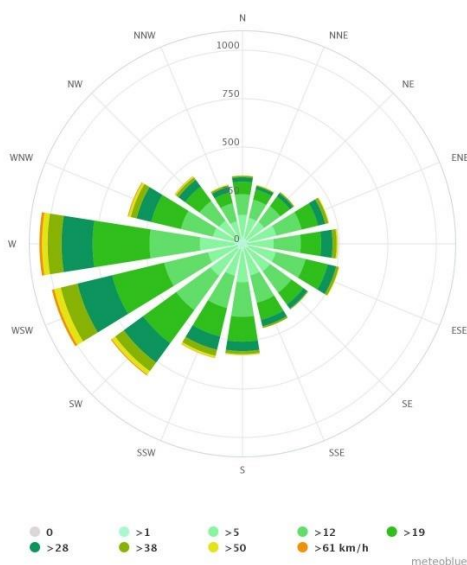
¹⁰ <https://www.geoportal.gov.pl/>

¹¹ na podstawie danych portalu <https://pl.climate-data.org>

¹² <http://worldclim.org> za pośrednictwem <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

¹³ na podstawie danych portalu <https://www.meteoblue.com>

Rysunek 13 – Róża wiatrów – dla gminy Gołuchów.

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) największy wpływ na warunki klimatyczne mają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w Polsce. We wszystkich porach roku obserwowany jest wzrost temperatury powietrza, z czego zdecydowanie większy jest on w okresie zimowym niż letnim. Za tym idzie zmniejszenie się liczby dni mroźnych w roku.

Dla regionu Wielkopolski, w którym znajduje się obszar objęty zmianą studium zaobserwowano wzrost liczby dni z opadami. Mimo częstszego pojawiania się długotrwałego wiatru o większej prędkości, omawiany obszar nie należy do regionów o zwiększonym ryzyku występowania maksymalnych prędkości wiatru.¹⁴

Przywołany dokument opisuje szereg kierunków działań, mających na celu zwiększenie adaptacji poszczególnych sektorów do zmian klimatycznych. Dla omawianego obszaru najbardziej istotnym wydaje się fakt, że znajduje się na terenie zainwestowanym ekstensywnie, gdzie występuje dobre przewietrzanie oraz duży udział powierzchni biologicznie czynnych. Planowane funkcje (fragmenty zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowa mieszkaniowo-usługowa oraz usługowa) nie będą wiązać się ze znaczną utratą powierzchni zielonych. Problem odprowadzenia wód opadowych i roztopowych nie będzie dotyczył tych obszarów. Będzie możliwa realizacja systemu małej retencji wód, w kontekście przeciwdziałania stratom z powodu deszczu nawalnego. Kwestie ochrony przeciw silnym wiatrom należy przewidzieć na etapie projektu budowlanego w zależności od faktycznych inwestycji lokalizowanych na terenie.

7) Szata roślinna i świat zwierzęcy

Lasy znajdujące się w gminie Gołuchów w całości należą do Nadleśnictwa Taczanów (Leśnictwo Gołuchów). Ponadto na wschodnim skraju gminy w rejonie wsi Cieśle występują lasy należące do leśnictwa Kotlin. Powierzchnia gruntów leśnych w gminie Gołuchów stanowi niewiele ponad 9,6% powierzchni całej gminy. Najbardziej zwarte kompleksy znajdują się głównie w centralnej i północnej części gminy - wzdłuż terenów dolinnych.

Lasami ochronnymi są kompleksy znajdujące się w południowej części gminy, bliżej miasta Kalisza. Występują też tam kompleksy wodochronne, których głównym

¹⁴ „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) – www.ms.gov.pl

zadaniem jest ochrona stosunków wodnych na danym terenie, ochrona brzegów rzek przed obsuwaniem się i obrywaniem, zatrzymywanie zanieczyszczeń dopływających z terenów przylegających do zbiorników wodnych i cieków. Występują one przy wschodnim brzegu jeziora Gołuchowskiego, i w sąsiedztwie kompleksów lasów ochronnych.

W zakresie drzewostanów w gminie dominują lasy sosnowe, ale też występują dębiny, w tym najwięcej występuje lasów starszych (powyżej 60 lat). Ponadto, na obszarach lasów wodochronnych występują olszyny i dębiny, w tym również starodrzew. Siedliska leśne według drzewostanów to głównie lasy mieszane świeże, lasy świeże, a wzdłuż brzegu jeziora Gołuchowskiego również olsy (OL).¹⁵

Na obszarze opracowania zmiany studium nie występują grunty użytków leśnych, ani też nie sąsiadują one z obszarem opracowania.

Najbardziej cenne przyrodniczo obszary w gminie Gołuchów to właśnie kompleksy leśne położone w centralnej części gminy, dolina rzeki Ciemnej wraz z jeziorem Gołuchowskim oraz Arboretum. Również cenne są niewielkie oczka wodne, rozproszone na terenie całej gminy oraz w dolinie lewobrzeżnej Prośny, gdzie zachowały one charakter łągów nadrzecznych.

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Polski¹⁶, omawiane obszary położone są w Podprovincji Środkowoeuropejskiej Właściwej i Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim. Obszary 1 i 2 (Gołuchów) leżą w Krainie Środkowowielkopolskiej, Okręgu Jarocińsko-Rychwałskim w podokręgu Jarocińskim (kod B.2.5.c). Według mapy przeglądowej potencjalnej roślinności naturalnej Polski, omawiany obszar zajmuje kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (*Quercus Pinetum*). Koncentrują się one w okolicach Gołuchowa.

Obszar nr 3 (Czerminiek) leży zaś w Krainie Południowowielkopolsko-Łużyckiej, Podkrajnie Południowowielkopolskiej, Okręgu Wysoczyzny-Kaliskiej w Podokręgu Stawiszyskim (kod B.4b.8.d) i tutaj występuje w ramach jednostki kartograficznej potencjalnej roślinności naturalnej: grąd środkowoeuropejski, odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa – seria żyzna (*Galio – Carpinetum*).

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Ciemnej to miejsce występowania bogatej flory i fauny, choć dane na ten temat są skąpe. Wśród licznych ptaków można tu spotkać m.in. bogatki, cyraneczki, kwiczoły, lerki, perkozy, płaskonosy, grubodzioby, a wiele ptaków ma tu swoje miejsca lęgowe.

Z danych dostępnych w Internecie wynika, że „do końca roku 2012 stwierdzono tu 182 gatunki ptaków, z czego 133 gatunki uznano za lęgowe. W roku 1949 gniazdowała pliszka górska *Motacilla cinerea*, w roku 2002 żołą *Merops apiaster*, a w roku 2007 krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*. W latach 1989–2000 gniazdowały: bocian czarny *Ciconia nigra*, cyranka *Anas querquedula*, płaskonos *A. clypeata*, głowienka *Aythya ferina*, bąk *Botaurus stellaris*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, zausznik *P. nigricollis*, kropiatka *Porzana porzana*, wodnik *Rallus aquaticus*, kszysk *Gallinago gallinago*, krwawodziób *Tringa totanus* i pójdzka *Athene noctua*. W latach 2001–2012 wykryto stanowiska lęgowe bączka *Ixobrychus minutus*, kani rudej *Milvus milvus*, błotniaka łąkowego *Circus pygargus*, siniaka *Columba oenas*, płomykówki *Tyto alba*, zimorodka *Alcedo atthis*, świergotka polnego *Anthus campestris*, czyża *Carduelis spinus*. Występuje tu również duża populacja dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*, którą oceniono na 57–58 terytoriów. Podczas przelotów i zimowania zanotowano rzadko spotykane w regionie gatunki: markaczkę *Melanitta nigra*, uhlę *M. fusca*, nura czarnoszyjowego *Gavia arctica*, nura rdzawoszyjowego *G. stellata*, ibisa kasztanowatego *Plegadis falcinellus*, drzemlika *Falco columbarius*, mewę żółtonogą *Larus fuscus*, mewę siodlatą *Larus marinus*, czarnowrona *Corvus corone*, rzepołucha *Carduelis flavirostris* i śniegułę *Plectrophenax nivalis*. Warte podkreślenia jest duże znaczenie dla awifauny lęgowej uroczysk leśnych oraz zbiornika zaporowego i stawów dla lęgowych i przelotnych

¹⁵ www.bdl.lasy.gov.pl [dostęp 25-04-2020]

¹⁶ Regionalizacja geobotaniczna Polski (J.M. Matuszkiewicz – IGiPZ PAN, Warszawa 2008)

ptaków wodno-błotnych. W ostatnich latach znaczenie tych wód dla ptaków znacznie spadło. Stawy zostały oczyszczone, brzegi są corocznie koszone i dostępne dla zwiedzających arboretum. Z kolei zbiornik podlega silnej presji wędkarzy i wczasowiczów, a połowy ryb z łodzi uniemożliwiają ptakom spokojne odbywanie lęgów i odpoczynek podczas wędrówek.”¹⁷

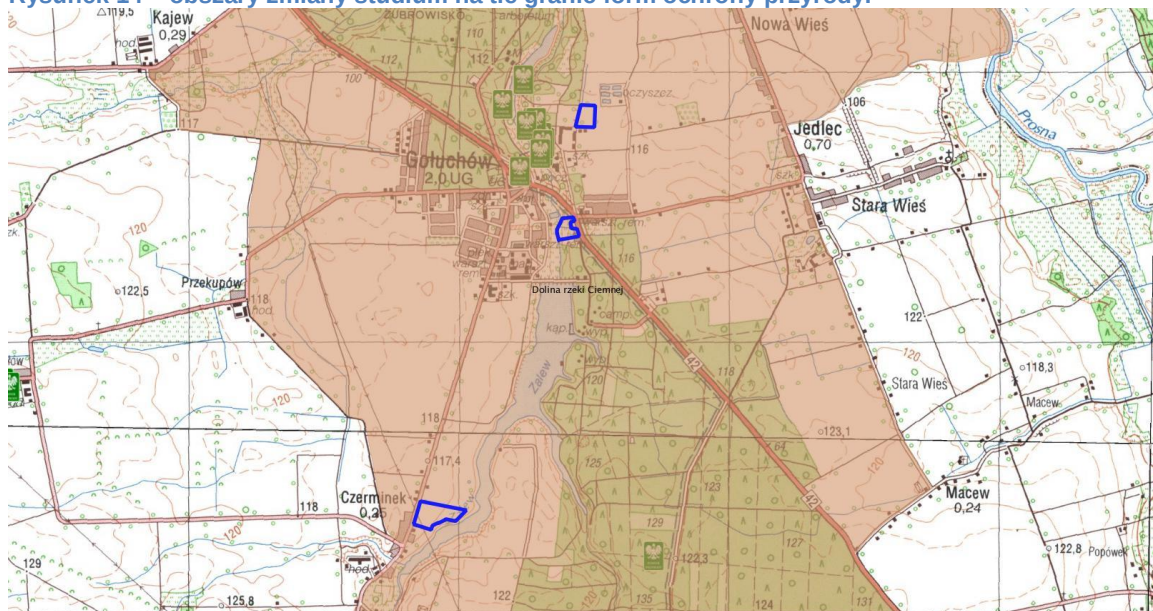
Na obszarach zmiany studium nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin, nie ma też danych dotyczących występowania tam chronionych gatunków zwierząt.

8) Przyrodnicze obszary chronione

Na obszarze gminy występują obszary objęte formami ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Ciemnej, obejmujący centralną część gminy z Gołuchowem oraz przylegającymi kompleksami leśnymi,
- użytek ekologiczny Jezioro, gdzie celem ochrony jest zachowanie w stanie nienaruszonym starorzeczka rzeki Prosny w postaci odciętych zakoli pozostających pod wpływem istniejącej rzeki,
- użytek ekologiczny Zakola, gdzie celem ochrony jest siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich i chronionych gatunków,
- 30 pomników przyrody.

Rysunek 14 – obszary zmiany studium na tle granic form ochrony przyrody.

Źródło: dane WMS <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

Wszystkie obszary objęte omawianą zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego znajdują się w Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Ciemnej. Został on utworzony Uchwałą Nr 111/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kaliszu z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie ustalenia obszaru krajobrazu chronionego "Dolina rzeki Ciemnej" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego z 1990 r. Nr 18, poz.167). Powierzchnia obszaru to ok 3500 ha. Obejmuje on miejscowość Gołuchów wraz z parkiem dendrologicznym (arboretum) ze stawami, przylegającymi kompleksami leśnymi (uroczyska leśne: Jedlec, Gołuchów i Tursko) oraz zbiornikiem zaporowym na rzece Ciemnej.

Miejscowość Gołuchów słynie z największego w Polsce arboretum - ogrodu dendrologicznego z bogatą kolekcją drzew i krzewów rodzimych i egzotycznych, zamku

¹⁷ praca badawcza - Ptaki Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Ciemnej” Przemysław Żurawlew 2013 – na podstawie danych www.researchgate.net – [dostęp 27-04-2020]

renesansowego z galerią dzieł sztuki, Ośrodkiem Kultury Leśnej oraz jedynym w Polsce Muzeum Leśnictwa i zagrodą żubrów. Na rzece Ciemnej istnieje retencyjny zbiornik, położony w otoczeniu atrakcyjnego kompleksu leśnego. Występuje tu duże bogactwo fauny i flory. Jest to jeden z nielicznych terenów rekreacyjnych dla mieszkańców Kalisza i Pleszewa, a z uwagi na wartości krajoznawcze i kulturowe stanowi potencjalne miejsce rekreacji w skali regionalnej. Stanowi atrakcyjny punkt tras turystycznych, wycieczkowych, zwłaszcza dla młodzieży szkolnej, z uwagi na wybitne funkcje dydaktyczno-naukowe.¹⁸

9) Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione

Na obszarze zmiany studium nie obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków, ani gminnej ewidencji zabytków.

¹⁸ <http://crfop.gdos.gov.pl> [dostęp: 27-04-2020]

3. Charakterystyka ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu zmiany studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji zmiany studium.

Ponadto przedstawiono analizę ustaleń zmiany studium oraz zagrożenia możliwe do zaistnienia na etapie funkcjonowania zmiany studium.

1) Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym

Obszary opracowania nr 1 i 2 zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego znajdują się w centralnej części gminy – w Gołuchowie. Natomiast obszar nr 3 znajduje się w Cerminku (na południe od Gołuchowa).

Z analizy uwarunkowań wynika, że występują następujące ograniczenia w zagospodarowaniu terenu:

- ukształtowanie terenu (obszar 2 i 3) w związku z położeniem w sąsiedztwie doliny rzecznej oraz jeziora Gołuchowskiego a także wynikające z tego faktu płytko występujące zwierciadło wody
- zaliczenie JCWP Trzemnej (Ciemnej) do wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć,
- uciążliwości akustyczne związane przebiegiem drogi krajowej nr 12 (obszar nr 2 w Gołuchowie).

2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Omawiany teren jest w całości antropogenicznie przekształcony. Skutki dotychczasowego sposobu użytkowania terenu dla środowiska naturalnego są zasadniczo pozytywne z punktu widzenia zasobów powierzchni biologicznie czynnej. Natomiast z punktu widzenia bioróżnorodności kwestia ta wygląda inaczej. Grunty słabych klas bonitacyjnych są lub były uprawiane rolniczo z udziałem nawozów (grunty klas chronionych nie występują w obszarze opracowania). Jest to niekorzystne ze względu na konieczność ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Problem ten dotyczy obszaru nr 1 i 3. W przypadku braku realizacji omawianej zmiany studium dalsze użytkowanie rolnicze tych obszarów powinno uwzględniać „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”¹⁹.

Z kolei zaś istniejącym problemem stanu środowiska dla obszaru nr 2 położonego w Gołuchowie jest uciążliwość akustyczna wynikająca z przebiegu drogi krajowej nr 12 (odcinek Kalisz-Pleszew). Realizacja zabudowy mieszkaniowej (choć ona istnieje już w chwili obecnej – budynki mieszkalne) będzie wymagała realizacji przegród przeciwhałasowych, przy czym będą one problemem projektowym na późniejszym etapie – projektu i realizacji planu miejscowego. W przypadku braku realizacji dokumentu – przegrody przeciwhałasowe mogą nie zostać zrealizowane i tym samym komfort akustyczny w środowisku nie ulegnie poprawie.

¹⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz. U. 2020 poz. 243)

3) Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony

Najbardziej istotnym problemem na dzień dzisiejszy w skali globalnej są zachodzące zmiany klimatyczne na Ziemi. Przyczyn tego stanu rzeczy jest obciążenie środowiska działalnością człowieka: emisja CO₂ do atmosfery, zawłaszczanie terenów zielonych na rzecz urbanizacji bądź rolnictwa, ogromne ilości produkowanych odpadów (w tym nieprzemysłane technologie opakowań produktów trudne do utylizacji), niedostateczne działania lub ich brak w zakresie retencjonowania wód, itd. Wszystkie one wynikają z postępu cywilizacyjnego, który opiera się na ciągłym wzroście gospodarczym i paliwach kopalnych. Z tego punktu widzenia każda inwestycja opierająca się na paliwach kopalnych ma negatywny wpływ na środowisko.

Dziedzina planowania przestrzennego niesie za sobą wiele możliwości poprawy tej sytuacji. Głównie należy przeciwdziałać „rozlewaniu” się zabudowy poza jednostki osadnicze, zarówno dlatego że wyposażenie w infrastrukturę jest łatwiejsze i tańsze, ale też nie ingeruje się w powierzchnie dotąd biologicznie czynne. W przypadku niniejszego opracowania, obszar nie zostanie znacznie uszczuplony w zakresie powierzchni biologicznie czynnych, ponieważ jego głównym założeniem jest uzupełnienie jednostek osadniczych Gołuchowa i Czerminka. Zabudowa planowana będzie miała dostęp do infrastruktury technicznej, którą istnieje bądź będzie musiała zostać rozbudowana. Możliwe jest negatywne oddziaływanie w przypadku nieprzestrzegania przepisów prawa i stosowania starych bądź wadliwych technologii w zakresie ogrzewania budynków oraz odprowadzania ścieków bytowych. Zakłada się, że docelowo problem gospodarki wodno-ściekowej zostanie rozwiązany w poprzez podłączenie do kanalizacji sanitarnej i wodociągu, zwłaszcza w kontekście wodoprzepuszczalności gruntów objętych opracowaniem zmiany studium.

Kolejnym aspektem jest alarmująca w chwili obecnej konieczność przeciwdziałania skutkom suszy, a więc prawidłowa gospodarka wodami, retencja wód, projektowanie zabudowy w oparciu o warunki hydrologiczne. Powinno to być działanie systemowe, wsparte wiedzą i umiejętnościami fachowców w tej dziedzinie. Dotąd myślenie o wodach powierzchniowych podporządkowane było gospodarce rolniczej i melioracji gruntów, co jak już wiemy, niekorzystnie odbija się na zasobach ilościowych wód. Również tzw. mała retencja ma dzisiaj znaczenie, jednak jest to dużo mniejsza skala w kontekście faktycznych obecnych potrzeb.

Celem ochrony środowiska jako całości jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym. Głównym elementem, choć nie jedynym, pozwalającym zachować równowagę jest przestrzeganie standardów jakości środowiska określonych w Prawie ochrony środowiska i przepisach odrębnych. Dokumenty planistyczne muszą stanowić zbiór nakazów i zakazów oraz dopuszczeń w oparciu o przepisy i obecny stan prawny. Zabudowa powinna być spójna ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną tej części gminy Gołuchów, w których znajdują się obszary objęte zmianą studium.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych przepisów i na podstawie również tych przepisów są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 ze zm.). Dokumenty te zostały rozdzielone tak, by opisywać różne aspekty środowiska szczegółowo i osobno. Zatem nie ma kontynuacji jednego dokumentu zbiorczego, który obowiązywał wcześniej - „Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Z punktu widzenia niniejszego projektu zmiany studium i jego zakresu należy wziąć pod uwagę najistotniejszy element jakim jest ochrona powietrza i wód. Wzięto pod uwagę m.in. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 przyjęty 3 września 2015 r. oraz Cele zrównoważonego rozwoju ustanowione na konferencji

w Nowym Jorku w 2015 r., co przekłada się na Europejską Strategię Zrównoważonego Rozwoju oraz priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 7. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju czy ochronę różnorodności biologicznej. Za równie ważne uznaje się ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym eliminację niskich źródeł emisji, zmianę technologii i paliw na niskoemisyjne oraz rozwój gminnych systemów ciepłowniczych), ochronę zasobów naturalnych, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i leśnymi.

Odpowiednie odniesienia znajdujemy również m.in. w „Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030”²⁰ oraz w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym”²¹.

W „Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030” w oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, określono cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych.

Są to cele następujące (numeracja wg oryginalnego dokumentu):

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:

- 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach
- 1.2. Adaptacja do zmian klimatu;
- 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;

2. Zagrożenie hałasem – cele:

- 2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu;
- 2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;

3. Pola elektromagnetyczne – cel:

- 3.1. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych;

4. Gospodarowanie wodami – cele:

- 4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa;
- 4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody;
- 4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy;
- 4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;

5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele:

- 5.1. Poprawa jakości wody;
- 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;

6. Zasoby geologiczne – cele:

- 6.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin;
- 6.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

7. Gleby – cele:

- 7.1. Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb;
- 7.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;

8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele:

- 8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych;
- 8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania;
- 8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami;

²⁰ Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXV/472/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.

²¹ Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXII/405/20 z dnia 28 września 2020 r.

9. Zasoby przyrodnicze – cel:

9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych;

9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej;

10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel:

10.1 Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.

11. Edukacja – cel:

11.1. Świadome ekologicznie społeczeństwo;

12. Monitoring środowiska – cel:

12.1. Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska

Natomiast w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym” w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) za główne cele uznano m.in. zmniejszenie ilości odpadów, zwiększenie odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów, zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych oraz wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów komunalnych.

W zapisach planu realizowanego na podstawie niniejszej zmiany studium należy wprowadzić odpowiednie ustalenia dotyczące ochrony powietrza poprzez zastosowanie urządzeń niskoemisyjnych lub alternatywnych źródeł energii oraz sposób zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną. Usytuowanie zabudowy w obszarze miejscowego planu powinno pozwolić na odpowiednią ochronę wszelkich zidentyfikowanych dotąd zasobów naturalnych.

4) Projektowana zmiana użytkowania terenu.

Dokument całościowy studium, sporządzony dla obszaru całej gminy pochodzi z roku 2011 i przyjęty został uchwałą Nr V/50/2011 Rady Gminy Gołuchów z dnia 30 marca 2011 r. Dokument nie był od tego czasu zmieniany, aż do zmiany studium omawianej w niniejszym opracowaniu.

Planowana zmiana ma dotyczyć:

- 1) obszar nr 1 – zmiana terenów rolniczych na tereny zabudowy usługowej;
Zmiana wynika z uwzględnienia wniosku Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie, który zamierza na tym terenie poszerzyć działalność w zakresie ekspozycji terenowej Muzeum Leśnictwa, poświęconej historii leśnictwa i związanej z jego technicznym rozwojem.
- 2) obszar nr 2 – zmiana części terenów korytarzy ekologicznych, zieleni nieurządzonej – na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej tylko we fragmentach zajętych obecnie przez budynki (strona wschodnia obszaru), pozostała część na terenie opadającym do rzeki Ciemnej – pozostawiony kierunek korytarzy ekologicznych, zieleni nieurządzonej tak jak dotychczas;
Zmiana ta wynika potrzeby uwzględnienia zabudowy mieszkaniowej w projekcie planu miejscowego, który jest procedowany i wymagana jest jego zgodność ze studium. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna częściowo istnieje. Plan pozwoli uregulować zasady zabudowy tego obszaru.
- 3) obszar nr 3 – zmiana dotąd oznaczonej części o kierunkach zagospodarowania jako sportu i rekreacji, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny rolnicze na tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej niskiej przy jednoczesnym pozostawieniu korytarzy ekologicznych, zieleni nieurządzonej tak jak dotychczas.
Wniosek do tego terenu wpłynął od jego właścicieli, którzy zamierzają zrealizować zabudowę związaną z branżą hotelarsko-gastronomiczną, domu weselnego, usług

sportu i rekreacji, opieki senioralnej itd. Jest to szeroki wachlarz usług. Na części terenu planowana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W związku z różnorodną planowaną funkcją, uznano, że celowym będzie ustalenie kierunku rozwoju terenu jako teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej niskiej, który pomieści wszystkie te zamierzenia bez konieczności dokładnego sprecyzowania granic pomiędzy nimi, zwłaszcza, że dotyczy to tych samych właścicieli. Pozostawia się tereny zieleni korytarzy ekologicznych bez zmian.

Dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (w tym jego zmiany) cechuje się większym stopniem ogólności niż plan miejscowy z uwagi na jego skalę opracowania (rysunek w skali 1:10 000). Tereny wyznaczone w omawianej zmianie studium wpisują się w katalog kierunków przyjętych w dotychczasowym brzmieniu dokumentu. Wszystkie powyższe aspekty, są istotne dla zapewnienia ładu przestrzennego tej części terenu. Projektowana zmiana studium stanie się wiążąca przy sporządzaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących tego terenu.

5) Analiza ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Celem zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołuchów była realizacja wniosków dotyczących zmian w dotychczasowym sposobie użytkowania lub określonych kierunków zagospodarowania przestrzennego w obowiązującym studium.

W zakresie zmiany z 2020 r. ujęto:

- 1) teren zabudowy usługowej w obrębie Gołuchów, gdzie możliwa będzie realizacja inwestycji związanych z rozbudową Muzeum Leśnictwa w ramach jednostki osadniczej;
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowości Gołuchów – korekta zasięgu terenów związana z realizowanymi inwestycjami w ramach jednostki osadniczej;
- 3) teren zabudowy mieszkaniowo – usługowej w miejscowości Czerminiek – zmiana zasięgu realizacji zabudowy usługowej w ramach jednostki osadniczej w celu umożliwienia realizacji związanych z funkcją hotelowo-rekreacyjną.

Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju w ustaleniach projektu zmiany studium ustalono:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów (w oparciu o bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę),
- zasady ochrony środowiska i jego zasobów, dziedzictwa kulturowego i zabytków,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- parametry i wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów.

Wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego zawsze będą miały zastosowanie do realizowanych inwestycji, gdyż są przepisami nadrzędnymi w stosunku do prawa miejscowego, a Rada Gminy ma delegację prawną jedynie do ustalania rodzaju inwestycji i formy przestrzennej zabudowy.

W zakresie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowaniu terenów ustalenia zmiany studium wpisują się w katalog obecnych ustaleń zawartych w tym dokumencie.

Dla terenów zabudowy usługowej, oznaczone na mapie symbolem U:

- forma zabudowy wolno stojąca lub zblokowana,
- skala zabudowy usługowej zbliżona do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej czyli zabudowa niska z dopuszczeniem dla budynków użyteczności publicznej – średniowysoka,

- parametry zagospodarowania:
- powierzchnia zabudowy – nie więcej niż 40 % powierzchni działki,
- powierzchnia terenu biologicznie czynna – nie mniej niż 20 % powierzchni działki,
- minimalne powierzchnie działek – 600 m².

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej, oznaczonych na rysunku studium symbolem MN, mieszkaniowo-usługowej, oznaczonych symbolem M/U:

- 1) forma zabudowy mieszkaniowej: zabudowa jednorodzinna wolno stojąca i bliźniacza,
- 2) nowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna szeregowa wyłącznie w Gołuchowie i Kościelnej Wsi,
- 3) zabudowa usługowa funkcjonalnie związana z zabudową mieszkaniową – usługi podstawowe,
- 4) skala zabudowy usługowej zbliżona do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 5) funkcja usługowa na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – w parterach budynków mieszkaniowych lub jako wydzielone kompleksy zabudowy usługowej,
- 6) zabudowa usługowa jako dominująca – budynki użyteczności publicznej,
- 7) parametry zabudowy:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i towarzysząca usługowa o charakterze zabudowy niskiej, nie więcej niż 3 kondygnacje,
 - budynki użyteczności publicznej, tylko o funkcji kultu lub kultury, oświaty, sportu i rekreacji – w zależności od miejsca lokalizacji budynki niskie lub średniowysokie,
 - zabudowa wielorodzinna – budynki niskie i z dopuszczeniem średniowysokich,
 - budynki w zabudowie zagrodowej o charakterze zabudowy niskiej, budowie rolnicze do wysokości 15 m;
- 8) parametry zagospodarowania:
 - powierzchnia zabudowy na działkach z zabudową jednorodziną – nie więcej niż 25 % powierzchni działki,
 - powierzchnia zabudowy na działkach z zabudową wielorodziną, pensjonatową i usługową oraz zagrodową – nie więcej niż 40 % powierzchni działki,
 - powierzchnia terenu biologicznie czynna na działkach z zabudową jednorodziną – nie mniej niż 50 % powierzchni działki,
 - powierzchnia terenu biologicznie czynna na działkach z zabudową pensjonatową – nie mniej niż 40 % powierzchni działki,
 - powierzchnia terenu biologicznie czynna na działkach z zabudową wielorodziną, usługową i zagrodową – nie mniej niż 30 % powierzchni działki,
- 9) minimalne powierzchnie działek:
 - pod zabudowę jednorodziną wolno stojącą w Gołuchowie i Kościelnej Wsi – 600 m²,
 - pod zabudowę jednorodziną bliźniaczą w Gołuchowie i Kościelnej Wsi – 500 m²,
 - pod zabudowę jednorodziną szeregową w Gołuchowie i Kościelnej Wsi – 300 m²,
 - pod zabudowę jednorodziną wolno stojącą poza Gołuchowem i Kościelną Wsią – 1000 m²,
 - pod zabudowę wielorodziną i zagrodową – 2000 m²,
 - pod zabudowę usługową – 600 m².

Dla terenu objętego zmianą Studium w miejscowości Czerminiek (tereny M/U) ustala się poza możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług podstawowych:

- 1) możliwość lokalizacji budynków usługowych wolnostojących takich jak: budynki zamieszkania zbiorowego, np. hotel, gastronomia, dom weselny, centrum senioralne, obiekty opieki i profilaktyki leczniczej;
- 2) parametry zabudowy usługowej dopuszczonej w pkt 1:

- a) gabaryty, w tym wysokość zbliżona do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej czyli zabudowa niska do 3 kondygnacji nadziemnych i 12 m wysokości,
- b) powierzchnia zabudowy – nie więcej niż 40 % powierzchni działki,
- c) powierzchnia terenu biologicznie czynna – nie mniej niż 30 % powierzchni działki,
- d) minimalne powierzchnie działek – 2000 m².

Zabudowę dopuszcza się na całym obszarze M/U objętym zmianą Studium.

Dla terenu objętego zmianą Studium w miejscowości Gołuchów, położonych przy drodze krajowej nr 12 (tereny MN):

- 1) należy uwzględnić odległość negatywnego oddziaływania związanego z ruchem drogowym od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi krajowej nr 12, która wynosi ok. 100 m;
- 2) należy stosować ochronę akustyczną terenów mieszkaniowych;
- 3) obiekty nie wymagające ochrony akustycznej, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, należy lokalizować w odległości min. 25 m od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi krajowej nr 12;
- 4) lokalizowanie reklam skierowanych w stronę użytkowników drogi krajowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla terenu objętego zmianą Studium w obrębie Gołuchów (teren U) ustala się:

- 1) możliwość lokalizacji zabudowy usługowej zgodnie z ustaleniami studium w części III, przy czym:
 - a) zabudowę usługową należy lokalizować w odległości większej niż 200 m od oczyszczalni ścieków i dopuszcza się zabudowę o wysokości do 2 kondygnacji nadziemnych,
 - b) dopuszcza się lokalizację w odległości mniejszej niż 200 m od oczyszczalni ścieków:
 - translokowanych zabytków budownictwa leśnego,
 - wiat ekspozycyjnych z dawnym sprzętem leśnym;
- 2) ochronę strefy ekspozycji widokowych poprzez niską intensywność zabudowy, rozproszenie translokowanych obiektów zabytkowych i zachowanie istniejącej zieleni wysokiej.

6) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium.

Dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest opracowaniem strategicznym. Wyraża politykę przestrzenną gminy. Nie stanowi ono jednak aktu prawa miejscowego, ale jest dokumentem wiążącym organy gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. De facto studium wywiera skutki przestrzenne jedynie poprzez realizację planu miejscowego sporządzonego na jego podstawie. Samo funkcjonowanie ustaleń studium (w tym jego zmiany) nie stwarza żadnych zagrożeń.

Zakłada się realizację planu miejscowego o parametrach spełniających warunki założone w dokumencie studium. W katalogu możliwych parametrów, projekt planu miejscowego będący następstwem zmiany studium będzie musiał się mieścić. W celu złagodzenia niekorzystnego oddziaływania na środowisko oraz zachowania wartości kulturowo-przyrodniczych, każdy teren na którym projektowana jest zabudowa zostanie nasycony określonym udziałem powierzchni terenu biologicznie czynnego.

Niekorzystne oddziaływanie związane z wprowadzonym zainwestowaniem, wiązać się będzie nie z samymi ustaleniami zmiany studium i w konsekwencji planu miejscowego jako takimi, ale z faktyczną z budową, eksploatacją oraz bieżącą konserwacją zabudowy i urządzeń technicznych. Pod warunkiem właściwej realizacji zabudowy oraz eksploatacji zgodnie z przepisami odrębnymi, przekształcenia środowiska w stosunku do stanu obecnego nie będą znaczące. Nieznacznemu uszczupleniu ulegnie

powierzchnia terenu dotąd biologicznie czynna z uwagi na możliwość realizacji planowanej zabudowy. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne uzależnione będzie od zastosowanego wariantu ogrzewania budynków. Przyszły plan powinien nakazywać stosowanie technologii niskoemisyjnych i dopuszcza stosowanie alternatywnych źródeł energii.

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych i ekstremalnych zjawisk przyrodniczych (tj. powodzie, huragany, ulewne deszcze itp.) lub awarii wynikających z zawodności sprzętu lub zaniedbań ludzi.

Powodem zagrożeń dla środowiska mogą być również wadliwie działające instalacje mechaniczne, niewystarczające lub nadmierne uszczelnienie podłoża, zła gospodarka ściekowa, lub niewłaściwa gospodarka odpadami. Wszelkie naruszenia w tym względzie regulują przepisy nadrzędne w stosunku do prawa miejscowego.

4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym wszystkie jego elementy.

Ponadto przedstawiono:

- zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zmiany studium,
- metody analizy skutków realizacji postanowień zmiany studium,
- informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informację o braku rozwiązań alternatywnych.

1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

W rejonie projektowanej zabudowy nie występują obszary naturalne. Zasoby naturalne, rozumiane jako twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji - dzielą się na zasoby naturalne odnawialne i nieodnawialne. Zasoby naturalne odnawialne to np.: wody, atmosfera, roślinność a ich odnawialność wynika z istnienia zamkniętych obiegu materii: tlenu, wody, azotu. Zasoby naturalne nieodnawialne to przede wszystkim zasoby energetyczne (paliwa kopalne) oraz minerały.²²

Na obszarze objętym zmianą studium nie występują udokumentowane złoża. Co do zasobów naturalnych odnawialnych, możliwe jest potencjalne niekorzystne oddziaływanie na twory organiczne, tj. rośliny, zwierzęta i ekosystemy. Dotyczy to sytuacji gdy nie będzie właściwie prowadzony sposób zagospodarowania terenów przy nieuwzględnieniu uwarunkowań terenowych, spływ zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych. Bezwzględna ochroną przed zabudową należy objąć w planie miejscowym obszar, który swoim ukształtowaniem opada w stronę koryta rzeki Ciemnej (obszar nr 2 w Gołuchowie) i jeziora Gołuchowskiego (Czerminek).

Zmiana warunków gruntowo-wodnych dotyczy głównie etapu realizacji inwestycji. W trakcie prac ziemnych, związanych z realizacją nowej zabudowy nastąpi zerwaniu i przemieszczeniu powierzchniowych warstw glebowych. Naruszeniu i trwałym przekształceniom ulegnie struktura gruntu do głębokości wykonania wykopów pod nawierzchnie, budynki i infrastrukturę techniczną.

Wprowadzenie terenów zabudowy na obszarach dotąd niezabudowanych zawsze wiąże się ze zwiększeniem ilości produkowanych odpadów – podobnie jak również rozwój istniejącej zabudowy. Na omawianym terenie odpady będą pochodzić z gospodarstw domowych oraz funkcji usługowych w tym sportowo-rekreacyjnych, mogących powstać na terenie. Zarówno przepisy odrębne, jak i przyszłe zapisy planu nakazują odpowiednią gospodarkę odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi²³ poprzez ich segregację i gromadzenie w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Przy przestrzeganiu przepisów prawa zmniejsza się ryzyko zanieczyszczenia powierzchni ziemi czy wód związanego z realizacją miejscowego planu. Przy czym jako przestrzeganie prawa rozumie się również właściwą segregację odpadów, która często przebiega niezgodnie z wytycznymi. W tym zakresie konieczne są ustawiczne działania edukacyjne. Nieumiejętna segregacja odpadów w gospodarstwach domowych jest np. przyczyną wzrostu cen za wywóz odpadów. Oczywiście problem ten jest szerszy, ponieważ w dużej mierze odpady biorą swój początek z produkcji opakowań. W zakresie rozwiązań systemowych większa świadomość podmiotów produkujących opakowania może

²² <https://encyklopedia.pwn.pl>

²³ ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 poz. 888)

znacznie przyczynić się do lepszej segregacji, a finalnie do zmniejszenia ilości odpadów w ogóle.

2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód

W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 na obszarze JCWP Trzemna (Ciemna) (RW600016184929) stwierdzono stan zły tych wód. Biorąc zatem pod uwagę potencjalny rozwój sieci kanalizacyjnej, ryzyko pogorszenia się stanu wód na tym terenie będzie niższe i należy przypuszczać ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla nie wystąpi. Tutaj wymagane są działania samorządu w celu poprawy dostępności kanalizacji sanitarnej dla terenów zabudowanych. Ocenę tego będzie można wykonać dopiero w momencie przedłożenia projektu planu miejscowego.

Dokument całościowy studium ustala, iż należy podejmować wszelkie działania zapobiegające osuszaniu obszarów naturalnie podmokłych. Takie obszary należy odpowiednio uwzględniać podczas opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia te są zbieżne z polityką przestrzenną na poziomie kraju i województwa. Ponadto obszary te są najbardziej predysponowane do zachowania naturalnych uwarunkowań.

Ochronie podlegają wszystkie wody powierzchniowe o charakterze naturalnym. Ochrona czystości tych wód wiąże się z wyposażeniem zabudowy w sieci kanalizacji sanitarnej, kontrolą funkcjonowania zbiorników bezodpływowych, odbiorem i zagospodarowaniem lub unieszkodliwieniem odpadów, kontrolą stosowania środków ochrony roślin, nawozów w pobliżu wód, a także z istnieniem lub brakiem zieleni, stanowiącej naturalny filtr biologiczny, przechwytyjący zanieczyszczenia spływające z pól uprawnych. Należy podjąć działania na rzecz podniesienia klasy czystości wód powierzchniowych, pozwalające na osiągnięcie parametrów odpowiadających docelowym klasom czystości wód, a także poprawy jakości wód podziemnych, poprzez:

- kontynuację sukcesywnej realizacji kanalizacji sanitarnej na nowych terenach budowlanych równocześnie z realizacją budynków,
- ochronę wód powierzchniowych przed zrzutem jakichkolwiek ścieków i wód zużytych bez oczyszczania, ochronę dolin, starorzeczy, łąk, bagien i mokradeł.

W zakresie prowadzenia gospodarki rolnej należy przestrzegać zasad dobrej praktyki rolniczej oraz przepisów odrębnych.²⁴ Przypomnieć należy że JCWP Trzemna (Ciemna) (RW600016184929) została zaliczona do wód wrażliwych, do których odpływ związków azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć. Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 243) przyjęto „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, którego zapisy należy przestrzegać.

Zmiany w zakresie hydrogeologii nie powinny wywrzeć negatywnego wpływu na środowisko i wszystkie jego komponenty w obszarze rozpatrywania ani na tereny sąsiednie. W planie miejscowym realizowanym na podstawie zmiany studium należy przewidzieć rozwiązania dotyczące retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz ustalić odpowiednią powierzchnię terenów biologicznie czynnych. W miarę możliwości lokalizować zabudowę w części zachodniej obszaru.

3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna

W obszarze projektowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie występuje żaden element szaty roślinnej nie przekształcony przez człowieka. W projekcie zmiany studium wprowadzono zapisy o minimalnym procentowym udziale terenu

²⁴ w szczególności ustawy o nawozach i nawożeniu (Dz. U. 2018 poz. 1259 ze zm.)

powierzchni biologicznie czynnego, by zapewnić odpowiednią równowagę dla lokalnego mikroklimatu.

Uszczupleniu ulegnie powierzchnia terenu biologicznie czynnego z uwagi na planowany zasięg zabudowy. Zakłada się, że planowanej zabudowie towarzyszyć będą obszary zielone. Po pewnym czasie wprowadzona zagospodarowana zieleń pozwoli wzbogacić walory przyrodnicze poszczególnych fragmentów terenu opracowania, a nawet pozytywnie wpłynąć na bioróżnorodność w stosunku do stanu obecnego (pola uprawne w obszarach 1 i 3). Przy spełnieniu wszystkich warunków określonych w projekcie szata roślinna nie ulegnie degradacji, a wprowadzenie nowej zieleni wpłynie korzystnie nie tylko na teren planowanych inwestycji, ale również tereny sąsiednie. Z uwagi na nieznaczną powierzchnię terenów zmiany studium nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność całego terenu.

Ze względu na istniejące duże przekształcenia antropogeniczne nie przewiduje się znaczącego wpływu ustaleń zmiany studium na świat zwierzęcy omawianego obszaru, ponieważ planowana zabudowa nie będzie ingerowała w obszary siedliskowe.

4) Krajobraz

Ustawa o ochronie przyrody definiuje walory krajobrazowe jako wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami definiuje natomiast pojęcie krajobrazu kulturowego, czyli przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Obie te definicje wskazują na istniejącą zależność pomiędzy naturalnymi walorami środowiska oraz działalnością człowieka i jego wkładem w kreowanie krajobrazu. Zapisy zmiany studium mają pozwolić na ochronę składników krajobrazu i wprowadzenie nowych elementów przyrodniczych i budowlanych w harmonii z otoczeniem.

Gołuchów, wraz z zabytkami architektury oraz kompleksami leśnymi stanowi w rozległym krajobrazie rolniczym atrakcyjną przestrzeń. Dotyczy to terenów samego Gołuchowa oraz otoczenia zbiornika jeziora Gołuchowskiego – obszary zmiany studium mają powiązania krajobrazowe z tymi miejscami.

Planowane inwestycje będące przedmiotem zmiany studium powinny wpisywać się w krajobraz otaczający. Nie przewiduje się ryzyka realizacji obiektów dysharmonizujących ład przestrzenny. Podstawowym celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem - dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski.²⁵

Wprowadzenie nowej zieleni, w tym zadrzewień towarzyszących w sposób zrównoważony pozwoli utrzymać istniejące walory krajobrazu oraz poprawi estetykę nowo zainwestowanych terenów. Wpłynie również korzystnie na stosunki wodne obszarów podlegających zabudowie i obszarów sąsiednich, w tym może przeciwdziałać suszom hydrogeologicznym.

Dla ochrony i poprawy walorów krajobrazu w zmianie studium wymagane jest włączanie istniejących i projektowanych terenów zieleni na obszarach zurbanizowanych do systemu terenów zieleni na obszarze gminy, poprzez tworzenie „zielonych korytarzy” – łączników ekologicznych, wykorzystujących tereny otwarte form dolinnych oraz inne obszary środowiskotwórcze (drobne cieki, obniżenia, oczka wodne, łączki, bagienka i podmokłości), głównie związane tutaj z doliną rzeki Ciemnej.

²⁵ tekst i założenia Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florence 2000 r.) – dostępna w Internecie <http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl> [dostęp 27-09-2020]

5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione

Tereny objęte projektem zmiany studium podlegają przyrodniczej ochronie formalno – prawnej. Obszary zmiany studium znajdują się w całości w Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Ciemnej.

Analizując przedmiot ochrony OCHK, którym są wartości przyrodniczo-krajobrazowe i historyczne (unikalne w skali Polski) stwierdza się, że planowane inwestycje wpisują się w określony profil funkcjonalno-przestrzenny, sprzyjający kontynuacji chronionych komponentów. Funkcje planowane są zgodne i wypełniające strukturę przestrzenną zarówno Gołuchowa jak i Czerminka. Ponadto, nie stwierdzono na obszarach objętych zmianą chronionych gatunków roślin i zwierząt. Największe prawdopodobieństwo ich występowania istnieje w okolicach obszaru nr 1 w Gołuchowie, który to obszar będzie stanowił kontynuację działalności dydaktycznej Ośrodka Kultury Leśnej. Planowane zagospodarowanie nie powinno zatem znacząco negatywnie wpłynąć na chronione obszary przyrodnicze.

Obszar nr 2 pomimo położenia w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzeki Ciemnej oraz ukształtowania terenu, jest zlokalizowany przy ruchliwej drodze krajowej nr 11, której sama obecność zmniejsza prawdopodobieństwo występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Obszar nr 3 – położony w rymie zbiornika zaporowego stanowi granicę jednostki osadniczej Czerminka i jest zlokalizowany w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Pomimo braku stwierdzenia występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt na tym obszarze, największe prawdopodobieństwo ich występowania istnieje przy linii brzegowej jeziora Gołuchowskiego. W tym celu zapewniono utrzymanie terenów korytarzy ekologicznych i zieleni nieurządzonej w studium.

6) Warunki życia i zdrowie ludzi

Kierunek zagospodarowania terenów pod zabudowę w zakresie wyznaczonym w projekcie zmiany studium nie powinien wpłynąć znacząco niekorzystnie na środowisko przyrodnicze. Nie powinien też znacząco wpłynąć na warunki życia i zdrowie ludzi, za wyjątkiem wpływu uciążliwości akustycznych na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (obszar nr 2 – Gołuchów).

7) Jakość powietrza i klimat lokalny

Dalsza zabudowa nie powinna w sposób znaczący wpłynąć na stan higieniczny powietrza, choć na pewno przyczyni się do wzrostu emisji CO₂ z systemów grzewczych planowanych budynków. Źródłem zanieczyszczenia powietrza jest głównie niska emisja, pochodząca z ogrzewania budynków. W chwili obecnej prowadzone są liczne działania mające na celu poprawę jakości powietrza w Polsce. Działania te następują na poziomie centralnym, ale też i samorządowym. Zaangażowane w kampanię edukacyjną są również szeroko rozumiane media. Kluczowe jest instalowanie w systemach grzewczych urządzeń nie bazujących na paliwach kopalnych albo przynajmniej charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji. W planie miejscowym, który będzie konsekwencją niniejszej zmiany studium powinno się założyć stosowanie nowoczesnych technologii minimalizujących negatywne skutki emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jednak dla rzeczywistej poprawy stanu jakości powietrza jest faktyczne wdrażanie postulowanych działań w życie oraz egzekwowanie wymogów przepisów prawa w tym zakresie oraz dalsze ich zmiany zmierzające do stopniowej eliminacji paliw kopalnych z użytku.

Dla obszaru objętego zmianą studium, z uwagi na planowaną zabudowę kluczowym czynnikiem będzie wykorzystanie nowoczesnych technologii grzewczych z zastosowaniem paliw i urządzeń niskoemisyjnych, a najlepiej rezygnacja ze stosowania paliw kopalnych w ogóle na rzecz odnawialnych źródeł energii.²⁶

²⁶ <https://ziemianarozdrozu.pl/>

Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Ustalenia adekwatne do obecnej sytuacji prawnej powinny znaleźć odzwierciedlenie w tekście planu, będącego konsekwencją niniejszej zmiany studium. Działania te będą zgodne z obowiązującymi dokumentami POP dla strefy wielkopolskiej, przy czym należy mieć świadomość, że to wciąż za mało, aby odwrócić zachodzące procesy w zmianach klimatu.

Zmiana studium w celu ochrony powietrza ustala, iż należy stosować do celów grzewczych i technologicznych paliwa niskoemisyjne oraz odnawialne źródła energii takie jak: panele fotowoltaiczne, pompy ciepła, biomasę, itp. Działania te mają na celu sukcesywne całkowite przejście na energię pozyskiwaną bez udziału paliw kopalnych.

Ponadto, zaleca się wprowadzać nasadzenia drzew w pobliżu zabudowy, wzdłuż linii wiatru, zapewniając przewietrzanie ciągów komunikacyjnych i zachowując naturalne ciągi cyrkulacyjne powietrza.

Dla poprawy warunków wilgotnościowych i zrównoważenia warunków termicznych duże znaczenie ma też odpowiednie nasycenie terenu zielenią oraz mała retencja wód opadowych. Odpowiednie ustalenia powinny znaleźć odzwierciedlenie w przyszłym planie miejscowym i faktycznej realizacji inwestycji.

8) Zabytki i dobra materialne

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie występują tutaj formy ochrony. Nie przewiduje się zatem negatywnego wpływu na te komponenty.

9) Ochrona przed hałasem

Zapewnienie właściwego klimatu akustycznego jest wymagane odrębnymi przepisami, na etapie sporządzania planu miejscowego. Odpowiednie zapisy muszą znaleźć swoje odzwierciedlenie w ustaleniach przyszłego planu miejscowego.

Zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku będzie szczególnie istotne w przypadku terenów sąsiadujących z drogą krajową nr 12, wobec której stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Wykazane są przekroczenia norm o ok. 10 dB zarówno w ciągu dnia jak i w nocy. Niesie to za sobą ograniczenia dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej – albo będzie trzeba spełnić kryterium odległościowe (oddalenie zabudowy od źródła hałasu) lub też zastosowanie przegród przeciwhałasowych (ekranów akustycznych), które pozwolą na przybliżenie budynków mieszkalnych do granicy terenu. Z uwarunkowań mapowych wynika, że prawdopodobnym rozwiązaniem będzie jednak zastosowanie ekranów z uwagi na brak lub niewielką możliwość wycofania zabudowy w głąb terenu (podział nieruchomości, ukształtowanie terenu) a także z uwagi na fakt, że zabudowa mieszkaniowa już od lat istnieje na tym terenie.

Problem braku komfortu akustycznego spowodowanego sąsiedztwem szlaków komunikacyjnych nie będzie dotyczył pozostałych terenów. Obszar nr 1 sąsiaduje z drogą gminną, a obszar w Cerminku z drogą powiatową o niewielkim natężeniu ruchu, co do której nie ma danych dotyczących ewentualnych przekroczeń.

10) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania

Na obszarze zmiany studium nie istnieją linie elektroenergetyczne, co do których stwierdzono uciążliwości akustycznych, bądź związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z dnia 14 listopada 2003 r.) określono dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- miejsc dostępnych dla ludności.

Częstotliwość pól elektromagnetycznych monitoruje m.in. GIOŚ w ramach państwowego monitoringu środowiska. W roku 2018, podobnie jak w poprzednich latach, nie odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego (7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3MHz do 3 GHz). Najwyższy zmierzony poziom składowej elektrycznej wynosił 1,21 V/m w punkcie pomiarowym w Środzie Wielkopolskiej (pkt 30). Uzyskany wynik stanowił 17% poziomu dopuszczalnego.²⁷

11) Przewidywane skutki oddziaływania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektowanej zmiany studium na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Opracowywany dokument jest związany z poszczególnymi komponentami środowiska przyrodniczego wpływem o charakterze: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótkoterminowym, średnioterminowym, długoterminowym, stałym i chwilowym.

Tabela 3 - Oddziaływanie zabudowy usługowej – obszar nr 1 (Gołuchów)

Analizowany komponent	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Planowane funkcje nie niosą za sobą ryzyka stałego czy też skumulowanego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zaliczone są one do I grupy gruntów dla których określa się dopuszczalne zawartości substancji. Zanieczyszczenia mogą być krótkoterminowe i chwilowe związane np. z etapem budowy budynków.
Naturalna rzeźba terenu	Wpływ krótkoterminowy przy realizacji budynków.
Zagrożenie erozją	Na omawianym terenie nie wystąpi zagrożenie erozją w wyniku realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu. Zagospodarowanie zielenią powinno pozytywnie przeciwdziałać zjawisku erozji.
Gleby wysokiej jakości	Na terenach nie występują gleby wysokiej jakości – brak wpływu.
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Na obszarze zmiany studium nie występują udokumentowane złoża – brak wpływu.
Jakość wód powierzchniowych	Planowane zagospodarowanie nie będzie miało negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych z uwagi na brak przewidywanych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, które mogłyby się przedostawać wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do wód powierzchniowych. Należy przede wszystkim starać się zagospodarować wody na nieruchomości.
Jakość wód podziemnych	Obszary opracowania obejmują grunty wysoko przepuszczalne. Ważne jest zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych – przeciwdziałając przedostawaniu się zanieczyszczeń do gruntów i dalej do wód podziemnych. Z uwagi na planowane funkcje nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na jakość wód podziemnych.
Stosunki wodne	Głębokość zwierciadła wody powyżej 2 m p.p.t. w obszarze opracowania zmiany studium pozwala przypuszczać, że zabudowa na tym terenie nie będzie powodować zmiany stosunków wodnych w sposób długotrwały. Mogą też pojawić

²⁷ Stan środowiska w Wielkopolsce. Raport 2018 (GIOS) dostępny w Internecie [dostęp 04-11-2019]

	się chwilowe i krótkoterminowe skutki wywołane realizacją inwestycji budowlanych.
Walory krajobrazu, harmonia	Planowana inwestycja kładzie duży nacisk na ukształtowanie zagospodarowania jako atrakcyjnego z punktu widzenia przyszłych użytkowników placówki dydaktycznej. Spodziewane są pozytywne długotrwałe skutki dla krajobrazu.
Walory estetyczne	Wypełnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej pozwoli na pozytywny odbiór zagospodarowania, co trwale podniesie walory estetyczne gminy Gołuchów.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione (OCHK) z uwagi na zakres planowanej funkcji.
Fragmentacja siedlisk	Na obszarze zmiany studium nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt. Nie przewiduje się więc oddziaływania na te komponenty.
Różnorodność biologiczna	Uzupełnienie terenu zielenią urządzoną i utrzymanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej zapewni właściwą równowagę dla zagospodarowania terenu.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Zagospodarowanie terenu w postaci usług Ośrodka Kultury Leśnej może być sprzyjające funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych.
Jakość życia mieszkańców	Tereny inwestycji o ile będą zaprojektowane są w sposób zrównoważony to skutki realizacji późniejszego planu będą pozytywne dla jakości życia mieszkańców.
Rozwój gospodarczy gminy	Realizacja planowanej inwestycji przyczyni się pozytywnie i długotrwałe na rozwój gospodarczy Gołuchowa.
Zdrowie ludzi	Planowane funkcje nie należą do uciążliwych. Mogą jednak generować skutki dla zdrowia ludzi z uwagi na emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego związanych z niewłaściwą technologią ogrzewania bądź złymi praktykami w tym zakresie. Będą to skutki cyklicznie odczuwane w okresie grzewczym. Należy też uwzględnić ograniczenia wynikające z istniejących i planowanych obiektów infrastruktury technicznej.
Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Przewidywane są cykliczne skutki negatywne w okresie grzewczym.
Zabytki	Na obszarze zmiany nie występują obiekty ani tereny objęte taką ochroną – brak wpływu.
Klimat akustyczny	Planowane funkcje nie będą generowały zanieczyszczenia hałasem.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Nie istnieją ani nie są planowane obiekty wytwarzające ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne – brak wpływu.
Produkcja odpadów	Zwiększy się produkcja odpadów, zatem konieczne będzie systemowe rozwiązanie segregacji i zbiórki odpadów z powierzchni usługowych. Będzie to oddziaływanie stałe i długoterminowe.
Redukcja ilości odpadów	Przy założeniu, że segregacja odpadów będzie powszechnie i świadomie realizowana, można się spodziewać redukcji odpadów ale będzie to odczuwalne dopiero długoterminowo.

Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Z uwagi na duży udział powierzchni biologicznie czynnych, należy się spodziewać pozytywnych i stałych skutków wpływu na równowagę w środowisku przyrodniczym.
---	---

Tabela 4 - Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – obszar nr 2 (Gołuchów).

Analizowany komponent	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Planowane funkcje nie niosą za sobą ryzyka stałego czy też skumulowanego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zaliczone są one do I grupy gruntów dla których określa się dopuszczalne zawartości substancji. Zanieczyszczenia mogą być krótkoterminowe i chwilowe związane np. z etapem budowy budynków.
Naturalna rzeźba terenu	Wpływ krótkoterminowy przy realizacji budynków.
Zagrożenie erozją	Na omawianym terenie nie wystąpi zagrożenie erozją w wyniku realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu. Zagospodarowanie zielenią powinno pozytywnie przeciwdziałać zjawisku erozji.
Gleby wysokiej jakości	Na terenach nie występują gleby wysokiej jakości – brak wpływu.
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Na obszarze zmiany studium nie występują udokumentowane złoża – brak wpływu.
Jakość wód powierzchniowych	Planowane zagospodarowanie nie będzie miało negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych z uwagi na brak przewidywanych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, które mogłyby się przedostawać wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do wód powierzchniowych. Należy przede wszystkim starać się zagospodarować wody na nieruchomości.
Jakość wód podziemnych	Obszary opracowania obejmują grunty wysoko przepuszczalne. Ważne jest zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych – przeciwdziałając przedostawaniu się zanieczyszczeń do gruntów i dalej do wód podziemnych. Z uwagi na planowane funkcje nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na jakość wód podziemnych.
Stosunki wodne	Głębokość zwierciadła wody poniżej 1 m p.p.t. w obszarze opracowania zmiany studium pozwala przypuszczać, że zabudowa na tym terenie może powodować zmiany stosunków wodnych w sposób długotrwały. Mogą też pojawić się chwilowe i krótkoterminowe skutki wywołane realizacją inwestycji budowlanych.
Walory krajobrazu, harmonia	Planowana zabudowa koncentruje się w obszarach już zajętych przez budynki i stanowi wzbogacenie istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Spodziewane są pozytywne długotrwałe skutki dla krajobrazu.
Walory estetyczne	Wypełnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej pozwoli na pozytywny odbiór zagospodarowania, co trwale podniesie walory estetyczne gminy Gołuchów.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione (OCHK) z uwagi na zakres planowanej funkcji.

Fragmentacja siedlisk	Na obszarze zmiany studium nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt. Nie przewiduje się więc oddziaływania na te komponenty.
Różnorodność biologiczna	Uzupełnienie terenu zielenią urządzoną i utrzymanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej zapewni właściwą równowagę dla zagospodarowania terenu.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Zagospodarowanie terenu po wschodniej stronie obszaru opracowania i pozostawienie terenu dolinnego bez prawa do zabudowy będzie sprzyjające funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych.
Jakość życia mieszkańców	Tereny inwestycji o ile będą zaprojektowane są w sposób zrównoważony to skutki realizacji późniejszego planu będą pozytywne dla jakości życia mieszkańców.
Rozwój gospodarczy gminy	Realizacja planowanej inwestycji przyczyni się pozytywnie i długotrwale na rozwój gospodarczy Gołuchowa.
Zdrowie ludzi	Planowane funkcje nie należą do uciążliwych. Mogą jednak generować skutki dla zdrowia ludzi z uwagi na emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego związanych z niewłaściwą technologią ogrzewania bądź złymi praktykami w tym zakresie. Będą to skutki cyklicznie odczuwane w okresie grzewczym. Należy też uwzględnić ograniczenia wynikające z istniejących i planowanych obiektów infrastruktury technicznej.
Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Przewidywane są cykliczne skutki negatywne w okresie grzewczym.
Zabytki	Na obszarze zmiany nie występują obiekty ani tereny objęte taką ochroną – brak wpływu.
Klimat akustyczny	Planowane funkcje nie będą generowały zanieczyszczenia hałasem. Będzie jednak konieczne zastosowanie przegród przeciwhałasowych, z uwagi na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu komunikacyjnego (DK11).
Promieniowanie elektromagnetyczne	Nie istnieją ani nie są planowane obiekty wytwarzające ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne – brak wpływu.
Produkcja odpadów	Zwiększy się produkcja odpadów, zatem konieczne będzie systemowe rozwiązanie segregacji i zbiórki odpadów z powierzchni usługowych. Będzie to oddziaływanie stałe i długoterminowe.
Redukcja ilości odpadów	Przy założeniu, że segregacja odpadów będzie powszechnie i świadomie realizowana, można się spodziewać redukcji odpadów ale będzie to odczuwalne dopiero długoterminowo.
Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Z uwagi na duży udział powierzchni biologicznie czynnych, należy się spodziewać pozytywnych i stałych skutków wpływu na równowagę w środowisku przyrodniczym.

Tabela 5 - Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowo-usługowej – obszar nr 3 (Czerminiek).

Analizowany komponent	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Planowane funkcje nie niosą za sobą ryzyka stałego czy też skumulowanego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zaliczone są one do I grupy gruntów dla których określa się dopuszczalne zawartości substancji. Zanieczyszczenia mogą

	być krótkoterminowe i chwilowe związane np. z etapem budowy budynków.
Naturalna rzeźba terenu	Wpływ krótkoterminowy przy realizacji budynków.
Zagrożenie erozją	Na omawianym terenie nie wystąpi zagrożenie erozją w wyniku realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu. Zagospodarowanie zielenią powinno pozytywnie przeciwdziałać zjawisku erozji.
Gleby wysokiej jakości	Na terenach nie występują gleby wysokiej jakości – brak wpływu.
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Na obszarze zmiany studium nie występują udokumentowane złoża – brak wpływu.
Jakość wód powierzchniowych	Planowane zagospodarowanie nie będzie miało negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych z uwagi na brak przewidywanych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, które mogłyby się przedostawać wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do wód powierzchniowych. Należy przede wszystkim starać się zagospodarować wody na nieruchomości.
Jakość wód podziemnych	Obszary opracowania obejmują grunty wysoko przepuszczalne. Ważne jest zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych – przeciwdziałając przedostawaniu się zanieczyszczeń do gruntów i dalej do wód podziemnych. Z uwagi na planowane funkcje nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na jakość wód podziemnych.
Stosunki wodne	Głębokość zwierciadła wody poniżej 1 m p.p.t. w obszarze opracowania zmiany studium pozwala przypuszczać, że zabudowa na tym terenie może powodować zmiany stosunków wodnych w sposób długotrwały. Mogą też pojawić się chwilowe i krótkoterminowe skutki wywołane realizacją inwestycji budowlanych.
Walory krajobrazu, harmonia	Planowana zabudowa stanowi kontynuację istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej Czerminka. Spodziewane są pozytywne długotrwałe skutki dla krajobrazu.
Walory estetyczne	Wypełnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej pozwoli na pozytywny odbiór zagospodarowania, co trwale podniesie walory estetyczne gminy Gołuchów.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione (OCHK) z uwagi na zakres planowanej funkcji.
Fragmentacja siedlisk	Na obszarze zmiany studium nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt. Nie przewiduje się więc oddziaływania na te komponenty. Ewentualne ich występowanie możliwe jest w strefie przybrzeżnej jeziora Gołuchowskiego, gdzie zachowuje się funkcje korytarzy ekologicznych.
Różnorodność biologiczna	Uzupełnienie terenu zielenią urządzoną i utrzymanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej zapewni właściwą równowagę dla zagospodarowania terenu.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Zagospodarowanie terenu po zachodniej stronie obszaru opracowania i pozostawienie terenu przybrzeżnego (wschodnia strona) bez prawa do zabudowy będzie sprzyjające funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych.

Jakość życia mieszkańców	Tereny inwestycji o ile będą zaprojektowane są w sposób zrównoważony to skutki realizacji późniejszego planu będą pozytywne dla jakości życia mieszkańców.
Rozwój gospodarczy gminy	Realizacja planowanej inwestycji przyczyni się pozytywnie i długotrwale na rozwój gospodarczy Gołuchowa.
Zdrowie ludzi	Planowane funkcje nie należą do uciążliwych. Mogą jednak generować skutki dla zdrowia ludzi z uwagi na emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego związanych z niewłaściwą technologią ogrzewania bądź złymi praktykami w tym zakresie. Będą to skutki cyklicznie odczuwane w okresie grzewczym, jeżeli funkcja zabudowy usługowej będzie całoroczna. Należy też uwzględnić ograniczenia wynikające z istniejących i planowanych obiektów infrastruktury technicznej.
Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Przewidywane są cykliczne skutki negatywne w okresie grzewczym.
Zabytki	Na obszarze zmiany nie występują obiekty ani tereny objęte taką ochroną – brak wpływu.
Klimat akustyczny	Planowane funkcje nie będą generowały zanieczyszczenia hałasem – brak wpływu.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Nie istnieją ani nie są planowane obiekty wytwarzające ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne – brak wpływu.
Produkcja odpadów	Zwiększy się produkcja odpadów, zatem konieczne będzie systemowe rozwiązanie segregacji i zbiórki odpadów z powierzchni usługowych. Będzie to oddziaływanie stałe i długoterminowe.
Redukcja ilości odpadów	Przy założeniu, że segregacja odpadów będzie powszechnie i świadomie realizowana, można się spodziewać redukcji odpadów ale będzie to odczuwalne dopiero długoterminowo.
Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Z uwagi na duży udział powierzchni biologicznie czynnych, należy się spodziewać pozytywnych i stałych skutków wpływu na równowagę w środowisku przyrodniczym.

Z powyższej analizy wynika możliwe negatywne oddziaływanie projektowanego zainwestowania związane głównie z etapem realizacji inwestycji - zanieczyszczenie powierzchni ziemi, realizacja wykopów pod zabudowę. Niekorzystne warunki gruntowo-wodne mogą być powodem utrudnień realizacyjnych inwestycji. Długotrwale negatywne oddziaływanie związane może być ze zwiększoną produkcją odpadów lub z większym zanieczyszczeniem powietrza w okresie jesienno-zimowym w stosunku do wiosenno-lletniego, poprzez eksploatację systemów grzewczych. Negatywne oddziaływanie na wody podziemne może też nieść za sobą nieuregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, wbrew ustaleniom przyszłego planu i przepisom odrębnym. Realizacja planowanych inwestycji i na podstawie ustaleń studium i późniejszego planu na przedmiotowym obszarze może przynieść za sobą również skutki pozytywne i oddziałujące długotrwale.

12) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W związku z realizacją ustaleń projektowanej zmiany studium prognozuje się brak oddziaływania transgranicznego na środowisko przyrodnicze. Brak tu transgranicznych połączeń ekologicznych. Oddziaływanie zabudowy ograniczy się do obszaru objętego niniejszą zmianą studium.

13) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zredukowania niekorzystnego wpływu zabudowy terenu na funkcjonowanie powiązań przyrodniczych należy dążyć do biologicznej zabudowy obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze (powierzchnia terenu faktycznie biologicznie czynnego).

Inne rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko powinny zmierzać do racjonalnego wykorzystania terenu. Celem minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze zaleca się:

- wprowadzenie obowiązku odpowiedniego nasycania terenu zielenią;
- w zakresie kształtowania zabudowy: określenie charakteru zabudowy, gabarytów, geometrii dachów;
- sprecyzowanie zasad obsługi infrastrukturą techniczną,
- umożliwienie funkcjonowania korytarza ekologicznego doliny rzeki Ciemnej poprzez sposób zagospodarowania terenów oraz nieuciążliwą działalność.

Wszystkie powyższe zalecenia powinny zostać uwzględnione w zapisach przyszłego projektu miejscowego planu.

14) Alternatywne rozwiązania

Prognoza nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla projektu zmiany studium. Zmiana studium została sporządzona w wyniku wniosków inwestorów i mieszkańców. Alternatywnym rozwiązaniem w tym przypadku może być nie podejmowanie zmiany studium i pozostawienie terenów w dotychczasowym kierunku zagospodarowania przestrzennego. W takim przypadku na obszarach nr 2 i 3 mogą być realizowane podobne inwestycje do tych, które są określone w zmianie studium. Inwestycje te miałyby nieco mniejszy zasięg. Obszar nr 1 nie mógłby być zagospodarowany, jednak oznaczałoby to brak możliwości rozwoju dla instytucji kultury.

15) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Skutki realizacji projektowanych inwestycji na środowisko są monitorowane i określone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego na terenie województwa przez GIOŚ. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednolicone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. GIOŚ prowadzi monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb.

Niektóre działania kontrolne będą prowadzone przez gminę w ramach kompetencji, jakie władze gminne posiadają. Takie działania będą dotyczyć sposobu zagospodarowywania odpadów, lokalizowania nielegalnych składowisk śmieci, sposobu odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych, wycinki drzew i krzewów. Są to działania prowadzone na bieżąco w ramach zadań powierzonych samorządom gminnym, a sposób ich realizacji określony jest w przepisach prawa oraz w dokumentach strategicznych gminy.

Zgodnie z art 55. ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata terenu w oparciu o dostępne dane o środowisku. W ramach monitoringu należy uwzględnić:

- stopień zrealizowania nowej zabudowy,
- stopień zrealizowania nowych sieci infrastruktury technicznej, jeśli ich budowa była konieczna.

5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

Celem sporządzania projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w Gołuchowie (obszar 1 i 2) oraz w Czerminiku (Obszar 3) jest ustalenie kierunku zagospodarowania przestrzennego:

- 1) teren zabudowy usługowej w obrębie Gołuchów, gdzie możliwa będzie realizacja inwestycji związanych z rozbudową Muzeum Leśnictwa w ramach jednostki osadniczej;
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowości Gołuchów – korekta zasięgu terenów związana z realizowanymi inwestycjami w ramach jednostki osadniczej;
- 3) teren zabudowy mieszkaniowo – usługowej w miejscowości Czerminiek – zmiana zasięgu realizacji zabudowy usługowej w ramach jednostki osadniczej w celu umożliwienia realizacji związanych z funkcją hotelowo-rekreacyjną.

Wszystkie obszary mają dogodną dostępność komunikacyjną, co pozwala na efektywne zarządzanie terenem i kompleksową obsługę w zakresie infrastruktury technicznej.

Wprowadzone zapisy dotyczące ochrony wszystkich składników środowiska są wystarczające w świetle obowiązujących przepisów. Można przypuszczać, że przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym mogą zostać zminimalizowane. Uzupełnienie zabudowy na projektowanych obszarach nie powinno wpłynąć niekorzystnie na istniejące i projektowane tereny chronione, wpłynie natomiast korzystnie na jakość życia mieszkańców i rozwój usług podstawowych.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Opracowana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze dotyczy ustaleń miejscowego zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów. Zmianą studium są objęte obszary w Gołuchowie i Czerminiku.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania oparto się na szeregu dokumentów wykonanych na potrzeby gminy, na dostępnych danych przestrzennych oraz na przepisach prawa. W rozdziale 1 opisano cel i zakres zmiany studium oraz metody sporządzania prognozy. Dla rozpoznania środowiska przyrodniczego w rozdziale 2 przeanalizowane zostały kolejno jego składniki: położenie geograficzne i rzeźba terenu, warunki geologiczno – gruntowe, stosunki wodne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy, klimat lokalny oraz obszary chronione.

W rozdziale 3 zawarto charakterystykę ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w tym celu ochrony środowiska uwzględnione w zmianie studium oraz potencjalne zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń dokumentu.

W rozdziale 4 opisano potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska w tym obszary chronione. Analiza ww. składników wykazała niektóre negatywne skutki wyznaczonych kierunków, natomiast wskazała również możliwe działania zmierzające do minimalizacji tych skutków. Podczas prognozowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń zmiany studium przeanalizowano położenie i użytkowanie terenu, którego dotyczy opracowywany dokument, projektowane kierunki zagospodarowania terenu, i ustalenia w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń studium w drodze planu miejscowego nie powinna doprowadzić do zmian hydrogeologicznych na jego terenie i na terenach sąsiednich, nie spowoduje znaczących niekorzystnych zmian w szacie roślinnej i pokrywie glebowej.

W rozdziale 5 dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Tereny opracowania zmiany studium są uzupełnieniem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gołuchów. Zapisy zmiany studium zobowiązują do wprowadzenia zabudowy w taki sposób, by wpisywała się harmonijnie w całość funkcjonalno – przestrzenną gminy oraz by nie wywierała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie.

Wszelkie inwestycje budowlane przyczyniają się do trwałej zmiany środowiska naturalnego. Ustalenia przyszłego projektu planu opracowywanego zgodnie z niniejszą zmianą studium powinny uwzględniać rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko, proponowane w niniejszym opracowaniu. Jeżeli realizacja projektowanego zagospodarowania terenu przebiegać będzie w sposób prawidłowy, środowisko przyrodnicze nie dozna uszczerbku. Warunkiem jest jednak respektowanie ustaleń uprzednio niniejszej zmiany studium a w dalszej kolejności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego korzystano z informacji zawartych w następujących materiałach źródłowych:

- mapy topograficzne, mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne, mapy glebowo – rolnicze;
- dostępne dane przestrzenne;
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów zatwierdzone uchwałą Nr V/50/2011 Rady Gminy Gołuchów z dnia 30 marca 2011 r.;
- rysunek i tekst projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 794);
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030;
- Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym;
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) - Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 5320);
- Stan środowiska w Wielkopolsce – Raport 2019 (WIOŚ Poznań);
- Standardowe formularze danych dla obszarów Natura 2000;
- ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>;
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – mapy akustyczne, dostępny w Internecie: <http://www.gddkia.gov.pl/>
- Państwowy Instytut Geologiczny, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>
- Bank Danych Lokalnych, GUS, dostępny w Internecie: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>;
- literatura specjalistyczna.

Ponadto sporządzając prognozę oparto się na następujących aktach prawa:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021, poz. 741 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021, poz. 710);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020, poz. 55 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020, poz. 1064 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. 2020, poz. 1333 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020, poz. 1219 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz. U. z 2021, poz. 624 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym

odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028);

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r., poz. 888);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich sytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r., poz. 401);

Dla potrzeb sporządzenia „Prognozy...” przeprowadzona została bezpośrednia wizja terenu.

Spis tabel:

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia ludzi	15
Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony roślin.....	15
Tabela 3 - Oddziaływanie zabudowy usługowej – obszar nr 1 (Gołuchów).....	35
Tabela 4 - Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – obszar nr 2 (Gołuchów) .	37
Tabela 5 - Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowo-usługowej – obszar nr 3 (Czerminiek).	38

Spis rysunków:

Rysunek 1 – Lokalizacja 3 obszarów zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów.	6
Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru nr 1 - na tle ortofotomapy	6
Rysunek 3 - Lokalizacja obszaru nr 2 - na tle ortofotomapy	7
Rysunek 4 - Lokalizacja obszaru nr 3 - na tle ortofotomapy	7
Rysunek 5 – obszar opracowania zmiany studium na tle obowiązującego dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołuchów	8
Rysunek 6 – obszary opracowania zmiany studium na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	8
Rysunek 7 – obszary opracowania zmiany studium na tle dynamicznej hipsometrii (ISOK).	9
Rysunek 8 - Granica obszarów nr 1 i 2 na tle mapy hydrograficznej	11
Rysunek 9 - Granica obszaru nr 3 na tle mapy hydrograficznej	12
Rysunek 10 – Lokalizacja obszarów nr 1 i 2 na tle mapy sozologicznej Polski.	13
Rysunek 11 – Lokalizacja obszaru nr 3 na tle mapy sozologicznej Polski.....	13
Rysunek 12 – Mapa immisji hałasu komunikacyjnego w ciągu drogi krajowej nr 12 na odcinku przylegającym do granicy obszaru objętego zmianą Studium	17
Rysunek 12 – Róża wiatrów – dla gminy Gołuchów.	18
Rysunek 13 – obszary zmiany studium na tle granic form ochrony przyrody.	20

Puszczykowo, 29 kwietnia 2020 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM AUTORÓW WYKONUJĄCYCH
OPRACOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Gołuchów.

Niniejszym, na podstawie art. 51 ust. 2 pkt f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz. 283 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74 a ust. 2 pkt 2 tej ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem,
mgr inż. arch. Agata Marciniak

Urbanika Agata Marciniak
ul. Matejki 12 a, 62-041 Puszczykowo
NIP: 777-186-93-43

tel. 606 782 255 | fax 61 81 33 028 | e-mail: biuro@urbanika.pl | www.urbanika.pl

Autorzy:	
mgr inż. arch. Agata Marciniak	
mgr inż. arch. Aldona Cieśla	
mgr inż. Sonia Myszak	